

Osakesalkun ajallisen hajauttamisen kannattavuus sekä toimiala- ja indeksivertailu vuosina 2020–2023

Tuukka Inkiläinen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Amk-opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä Tuukka Inkiläinen
Tutkinto Tradenomi
Opinnäytetyön nimi Osakesalkun ajallisen hajauttamisen kannattavuus sekä toimiala- ja indeksivertailu vuosina 2020–2023
Sivu- ja liitesivumäärä 35 + 0
<p>Koronapandemia, korkea inflaatio ja korot sekä Ukrainan sota aiheuttivat osakemarkkinoille epävarmuutta ja korkeaa volatiliiteettia. Vaikeat ajat vaikuttivat joihinkin toimialoihin ja yrityksiin enemmän kuin toisiin. Ukrainan sota vaikutti erityisesti Helsingin pörssiin, koska useat suomalaiset yhtiöt tekevät liiketoimintaa Venäjällä. Hyökkäyksen seurauksena monet suomalaiset ja länsimaalaiset yhtiöt lopettivat liiketoimintansa Venäjällä.</p> <p>Tämän opinnäytetyön aihe on osakesalkun ajallisen hajauttamisen kannattavuus sekä toimiala- ja indeksivertailu vuosina 2020–2023. Tarkoituksena on selvittää käyttäen kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää, olisiko ajallista hajauttamista kannattanut harjoittaa sijoittaessa suomalaisiin osakeyhtiöihin ajanjaksolla 2020–2023. Tavoitteena on myös selvittää ja vertailla miten tutkimukseen valitut toimialat, yhtiöt ja indeksit ovat suoriutuneet kyseisellä ajanjaksolla.</p> <p>Tietoperustan teoreettiset aiheet, joita tässä opinnäytetyössä käsitellään ovat sijoittamisen perusteet ja sijoitusstrategiat sekä osakemarkkinoiden perusteet, pörssiosakkeet sekä niiden hajauttaminen. Tietoperustassa käydään myös läpi osakemarkkinoiden kehitykseen vaikuttavia avaintekijöitä vuosina 2020–2023.</p> <p>Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen tutkimus, joka toteutettiin keräämällä, analysoimalla ja vertailemalla pörssiyhtiöiden ja indeksien pörssikursseja ajalta 2.1.2020 - 2.1.2023. Tutkittavat pörssiyhtiöt rajattiin Helsingin pörssiin listautuneisiin yhtiöihin neljältä eri toimialalta, jotka olivat rahoituspalvelut, teollisuus, tietoliikennepalvelut sekä teknologia. Valitut indeksit olivat suomalainen OMX Helsinki PI, yhdysvaltalainen S&P 500 sekä eurooppalainen Euro STOXX 600.</p> <p>Tutkimuksella saatiin vastaukset opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksen perusteella ajallista hajauttamista ei ollut kannattavaa harjoittaa valituilla Helsingin pörssin osakkeilla. Sijoittamalla koko pääoma kerralla saavutettiin 41 prosentin tuotto, joka on reilusti korkeampi kuin ajallisesti hajauttamalla, jolla saatiin 7,1 prosentin tuotto. Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että toimialavertailun selvä voittaja oli teknologia-ala 102,8 prosentin tuotolla. Osakesalkun eniten tuottanut osake oli teknologiaosake Gofore 200,3 prosentilla. Toimialoista häviäjäksi voidaan todeta tietoliikennepalveluuala, jonka tuotto oli tutkimusajan lopussa vain -2,7 prosenttia. Osakesalkun vähiten tuottanut osake oli tietoliikennepalveluosake Telia -37,1 prosentilla.</p>
Asiasanat Ajallinen hajauttaminen, pörssiosakkeet, toimialavertailu, indeksivertailu, sijoittaminen

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet.....	2
1.2	Tutkimuskohteen esittely	2
1.3	Opinnäytetyön rakenne	2
2	Sijoittaminen.....	3
2.1	Mitä on sijoittaminen?.....	3
2.2	Sijoitusstrategiat.....	5
3	Osakemarkkinat	8
3.1	Osakemarkkinoista yleisesti	8
3.2	Pörssiosakkeet.....	8
3.2.1	Tuotto-odotukset ja osingot.....	9
3.2.2	Hajauttaminen.....	11
3.3	Osakemarkkinoiden kehitykseen vaikuttavia tekijöitä vuosina 2020–2023.....	13
3.3.1	Volatiliteetti	13
3.3.2	Koronapandemia.....	14
3.3.3	Inflaatio	15
3.3.4	Ukrainan sota.....	15
4	Empiirinen tutkimus	16
4.1	Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä	16
4.2	Tutkimuksen toteuttaminen	16
4.3	Tutkimuksen tulokset.....	18
4.3.1	Osakesalkun kertsijoituksen ja ajallisen hajauttamisen kannattavuus	18
4.3.2	Toimialavertailu.....	21
4.3.3	Indeksivertailu.....	25
4.4	Reliabiliteetti ja validiteetti	27
4.5	Johtopäätökset.....	28
5	Pohdinta.....	30
5.1	Yhteenveto.....	30
5.2	Kehitysehdotukset.....	30
5.3	Oman oppimisen arviointi	31
	Lähteet.....	32

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön aihe on osakesalkun ajallisen hajauttamisen kannattavuus sekä toimiala- ja indeksivertailu vuosina 2020–2023. Koronapandemian alkaminen vuoden 2020 alussa aiheutti osakemarkkinoille epävarmuutta ja korkeaa volatiliteettia, jotka ovat kestäneet vuoteen 2023 asti. Vaikeat ajat vaikuttivat joihinkin toimialoihin enemmän kuin toisiin. Alla olevasta kuvasta (kuva 1) näkee, kuinka koronakriisi aiheutti Helsingin pörssin romahtamisen alkuvuonna 2020. Osakemarkkinat alkoivat kuitenkin toipumaan romahduksesta kohtuullisen nopeasti ja vuoden 2021 loppupuolella osakemarkkinat olivat jo huomattavasti korkeammalla kuin ennen koronakriisin aiheuttamaa romahdusta. Osakemarkkinat kääntyivät kuitenkin laskuun heikentyvien talousnäkymien, nopean inflaation kasvun ja korkojen nousujen aiheuttaman pelon seurauksena. Negatiivista kehitystä kiihdytti entisestään Venäjän hyökkäyssota Ukrainaun 24.2.2022 kun pörssi koki uuden romahduksen. Epävarmat ajat, kasvun stagnaatio ja pelko lamasta ovat jatkuneet vuoden 2022 loppuun asti. Helsingin pörssiin Ukrainan sota vaikutti erityisesti, koska useat suomalaiset yhtiöt tekevät liiketoimintaa Venäjällä. Hyökkäyksen seurauksena monet suomalaiset ja länsimaalaiset yhtiöt lopettivat liiketoimintansa Venäjällä.

Kuva 1. OMX Helsinki PI (OMXHPI) indeksin kurssikehitys (Kauppalehti 2023.)

Kiinnostuin osakemarkkinoille sijoittamisesta koronapandemian alussa, kun seurasin osakemarkkinoiden romahdusta uutisista ja eri medioista. Ostin ensimmäiset osakkeeni myös tähän aikaan, kun ajattelin romahduksen olevan hyvä mahdollisuus ostaa osakkeita halvalla. Vuoteen 2023 mennessä osakemarkkinoilla oli tapahtunut jo kaksi kriisiä lisää, jotka tekivät osakemarkkinoista entistä epävarmempia. Opinnäytetyöni idea syntyi, kun mietin, olisiko ajallisella hajauttamisella voittanut kertasijoittamisen, jos olisi aloittanut sijoittamisen ennen ensimmäistä pörssiromahdusta sekä miten eri toimialat ja yhtiöt pärjäsivät näinä epävarmoina aikoina.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, kuinka ajallinen hajauttaminen olisi vaikuttanut osake-sijoittamiseen vuosina 2020–2023. Opinnäytetyön tavoitteena on myös selvittää ja vertailla miten tutkimukseen valitut toimialat, yhtiöt ja indeksit ovat suoriutuneet kyseisellä aikajaksolla. Tarkoituksena on selvittää käyttäen kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää, olisiko ajallista hajauttamista kannattanut harjoittaa sijoittaessa suomalaisiin osakeyhtiöihin ajanjaksolla 2020–2023. Opinnäytetyölläni ei ole toimeksiantajaa.

1.2 Tutkimuskohteen esittely

Opinnäytetyön päätutkimusongelma on tutkia, oliko ajallista hajauttamista kannattanut harjoittaa osakemarkkinoille sijoittamisessa Helsingin pörssissä vuosina 2020–2023. Alatutkimusongelmat ovat:

1. Miten mallisalkkuun valitut eri toimialat ja yhtiöt ovat kehittyneet vertailussa viimevuosien aikana.
2. Miten itsepoimittu mallisalkku on kehittynyt verrattuna valittuihin Suomen, Yhdysvaltojen ja Euroopan indekseihin.

Opinnäytetyön rajaukset ovat:

1. Mallisalkun valitut pörssiosakkeet on rajattu Helsingin pörssissä oleviin yhtiöihin, jotka ovat olleet listautuneena vuosien 2.1.2020 – 2.1.2023 välillä.
2. Mallisalkkuun valitut toimialat ovat: Rahoituspalvelut, teollisuus, tietoliikennepalvelut sekä teknologia. Jokaisesta toimialasta on valittu kolme markkina-arvoltaan suurinta yhtiötä.
3. Suomen, Yhdysvaltojen ja Euroopan markkinoilta valitut indeksit.

1.3 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäyte työ alkaa johdannolla, jossa esittelen tutkimuksen taustan lukijalle. Johdannossa käyn myös läpi opinnäytetyön tavoitteet, tutkimusmenetelmän, tutkimusongelmat ja tutkimusrajaukset. Seuraavassa osiossa alkaa opinnäytetyöni tietoperusta, jossa kerron sijoittamisen perusteista ja esittelen yleisimmät sijoitusstrategiat. Tietoperustan viimeisessä osassa käyn läpi perustietoja osakemarkkinoista, pörssiosakkeiden tuotto-odotuksista ja hajauttamisesta. Käyn myös tässä luvussa läpi osakemarkkinoiden kehitykseen vaikuttavimpia tekijöitä vuosina 2020–2023. Seuraavaksi opinnäytetyössä tulee empiirisen tutkimuksen osuus. Esittelen, millainen on kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä, miten tutkimus on toteutettu, tutkimuksen tulokset, jota seuraa reliabiliteetin ja validiteetin arviointi sekä tutkimuksen johtopäätökset. Opinnäytetyöni viimeinen luku on pohdinta, jossa teen yhteenvedon työstä, esittelen mahdollisia kehitysehdotuksia tutkimukseen sekä suoritan oman oppimisen arvioinnin.

2 Sijoittaminen

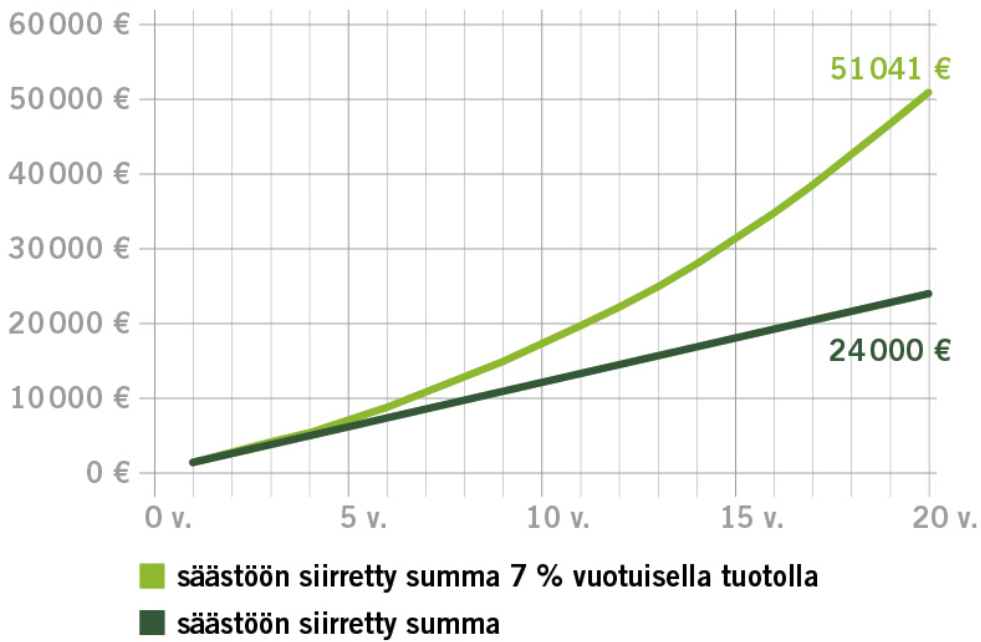
Tässä luvussa käydään läpi mitä sijoittaminen on yleisesti. Sen jälkeen käydään läpi miksi sijoittaminen kannattaa ja millä eri sijoitusstrategioilla sitä voidaan harjoittaa. Tähän opinnäytetyöhön valitut sijoitusstrategiat ovat: osta ja pidä- sijoittaminen, arvosijoittaminen, kasvusijoittaminen, laatusijoittaminen, indeksisijoittaminen sekä osinkosijoittaminen.

2.1 Mitä on sijoittaminen?

Sijoittaminen on yksinkertaisimmillaan jonkin sijoituskohteen ostamista, sillä tarkoituksella, että kohteen arvo nousee ja sen myynnin jälkeen on tehty voittoa. Periaatteena on, että pyritään ostamaan sijoituskohde mahdollisimman alhaisella hinnalla ja myydä hinnan ollessa korkeimmillaan, voiton maksimoimiseksi. Käytännössä tämä on kuitenkin vaikeaa ja tärkeämpää on itse sijoittamisen aloittaminen. Sijoittamisen aloittamiseksi täytyy ymmärtää eri sijoituskohteet ja menetelmät, joita aikoo käyttää. (Säästöpankki s.a.) Seuraavassa luvussa käydään läpi molempia.

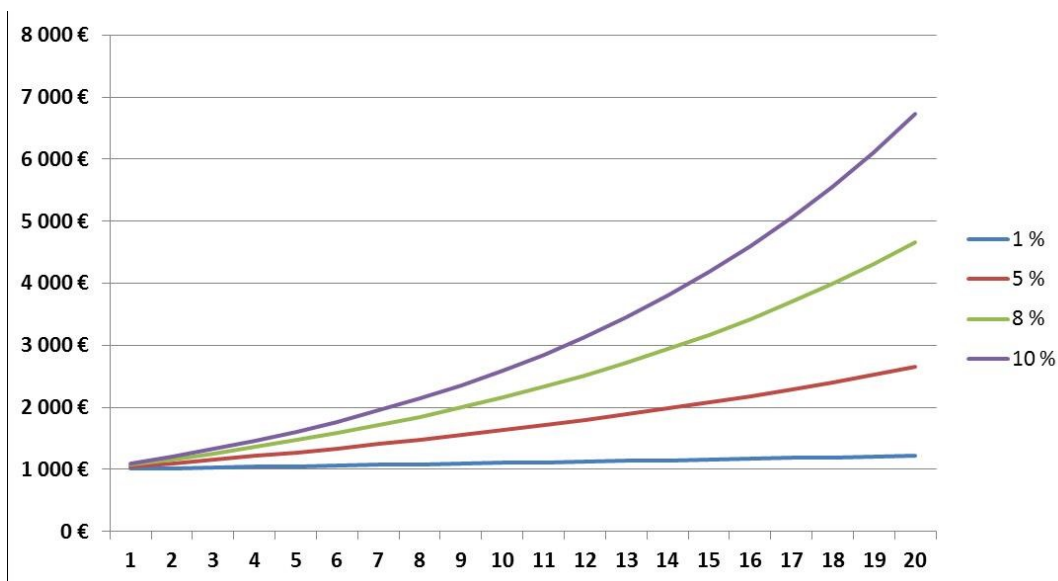
Sijoittaminen on myös säästämistä. Pelkästään rahan tallettaminen pankkitilille voi tuntua turvalliselta tavalta säästää, mutta tilille talletetun rahan arvo laskee jatkuvasti inflaation takia (Euroopan keskuspankki s.a). Sijoittaminen on onnistunutta, kun sijoituskohteen arvo nousee enemmän kuin inflaatio, jonka tavoite on euroalueella kaksi prosenttia vuodessa keskipitkällä aikavälillä (Suomen Pankki s.a).

Sijoittaminen kannattaa aloittaa mahdollisemman aikaisin. Pääoman ylläpitäminen ja tappion minimointi on korkeimpia tuottoja tavoittelua tärkeämpää lyhyellä aikavälillä. Tämä selittyy niin sanotussa korkoa korolle- ilmiössä. Korkoa korolle- ilmiössä alkuperäinen pääoma sekä sijoituskohteesta saadut tuotot kasvavat korkoa. Sijoituskohteen tuotto lisätään alkuperäiseen pääomaan, joka taas kasvaa korkoa. Seuraava korko on siis aina edellistä suurempi ja jatkaa kasvua lumipalloefektin tavoin. 7 prosentin korko noin kaksinkertaistaa alkuperäisen pääoman kymmenessä vuodessa, kun saatu korko sijoitetaan aina uudelleen. (Pesonen 2014, 20.) Alla olevassa kuvasta (kuva 2) näkee kuinka korkoa korolle- ilmiö kasvattaa sijoituksen arvoa. Kuvaajan tilanteessa sijoittaminen aloitetaan nollasta eurosta ja pääoman lisätään 100 euroa kuukaudessa 7 prosentin vuosittaisella korolla. 20 vuoden jälkeen sijoituksen suuruus on yli 50 000 euroa, kun taas pelkästään 100 euron säästäminen kuukaudessa pankkitilille takaisi vain 24 000 euron suuruisen summan. (S-Pankki s.a.)

Kuva 2. Korkoa korolle ilmiön vaikutus (S-Pankki s.a.)

Osakkeiden keskimääräinen vuosituotto on noin 7 prosenttia pitkällä aikavälillä, jonka takia sitä käytettiin esimerkissä. Yleensä ottaen mitä suurempi odotettu tuotto on, sitä suurempi on myös sijoituskohteen riski. Pienemmällä, vähemmän riskialttiilla sijoituskohteella voi kuitenkin myös saada hyvän kokoisen sijoitussalkun. Alla olevasta kuvasta (kuva 3) näkee mitä 1000 euron sijoitukselle tapahtuu 20 vuodessa, kun sen annetaan istua eri vuosituotoilla. Hillityimmällä 5 prosentin vuosituotolla sijoitettu pääoma kaksinkertaistuu noin 14 vuodessa, kun 10 prosentin tuotolle siihen menee vain noin seitsemän vuotta. (Pörssisäätiö s.a.)

Kuva 3. Sijoitetun pääoman suuruus eri vuosituotoilla (Pörssisäätiö s.a.)

2.2 Sijoitusstrategiat

Ennen sijoittamisen aloittamista on hyvä olla jonkinlainen sijoitusstrategia valittuna. Sijoitusstrategialla tarkoitetaan harkittua menetelmää, jolla sijoittamista harjoitetaan. Mietitään mihin ja miksi sijoitetaan sekä millainen on sijoittajan riskinottohalu. Minkä tyyppisiä yhtiöitä valitaan, keskitytäänkö osinkoihin vai enemmän arvonnousuun? Sijoitusstrategiaa voi myös vaihtaa esimerkiksi markkinoiden tai elämäntilanteiden muutosten perusteella. (Hemmilä 2022.) Yleisimpiä sijoitusstrategioita ovat osta ja pidä-, arvo-, kasvu-, laatu-, indeksi- ja osinkosijoittamien. (Nordnet s.a.) Seuraavaksi käydään läpi näitä esimerkkejä tarkemmin.

Niin kutsuttu osta ja pidä – strategia on passiivinen menetelmä, jossa osakkeita tai muita sijoituskohteita pidetään hallussa pitkäaikaisesti markkinoiden vaihteluista riippumatta. Osta ja pidä – sijoittaja voi siis lisäillä sijoituskohteita portfolioonsa, mutta ei kuitenkaan välitä lyhyen tähtäimen hintamuutoksista tai teknisen analyysin indikaattoreista. Strategian vähäinen kaupankäynnin aktiivisuus varmistaa alhaiset kaupankäyntikulut. (Beers 2020.)

Arvosijoittaminen perustuu aliarvostettujen yhtiöiden osakkeiden valintaan. Aliarvostetulla yhtiöllä tarkoitetaan, että yhtiön osakkeen markkinahinta on sen todellista arvoa alhaisempi. Aliarvostettuja yhtiöitä löytyy usein toimialoilla, joissa on vähän kilpailua. Vähemmän kilpailuisimmilla toimialoilla menestyvillä yrityksillä on todennäköisempää, että osakkeen arvo nousee. Yhtiön menestymismahdollisuuksia parantaa myös se, että se on hyvässä taloudellisessa tilanteessa. Arvosijoittamisesta tekee vaikeaa oikeiden yhtiöiden valitseminen. Aliarvostetut yhtiöt ovat yleensä varsin tuntemattomia ja niiden löytäminen muiden tuntemattomien yhtiöiden seasta vaatii tarkempaa yhtiöiden ja markkinoiden teknisten analyysien indikaattoreiden katsausta. (Nordnet s.a.) Aliarvostettujen yhtiöiden löydössä voi auttaa keskimääräistä pienempi P/E-luku, joka on pitkällä aikavälillä suomalaisilla yhtiöillä 16–17. P/E- luku kertoo, kuinka monta vuotta yhtiöllä menee tehdä markkina-arvonsa verran tulosta nykyisellä tulotasollaan. (Pörssisäätiö s.a.)

Kasvusijoittamisessa etsitään yhtiöitä, jotka kasvavat tavallista nopeammin. Kasvusijoittajat keskittyvät yhtiöiden tulevaisuuden näkyymiin, kun arvosijoittajan painotus on yhtiön jo toteutuneissa tuloksissa. Kasvusijoittamisen vahvuutena on mahdollisuus päästä nauttimaan yhtiön tuloskasvusta sekä arvostuskertoimien kasvusta, joidenka seurauksena yhtiön osakekurssi voi nousta suuresti. (Nordnet s.a.) Kasvuyritykset eivät kuitenkaan aina jaa osinkoa omistajilleen, vaan käyttävät varansa liiketoiminnan kasvattamisen, joka on pitkällä aikavälillä sijoittajankin näkökulmasta hyvä asia (Mandatum Trader 2021). Kasvuyhtiöiden P/E-luku on usein keskimääräistä korkeampi, koska ne harvemmin tekevät tulosta liiketoiminnan ensimmäisinä vuosina. Korkeampi P/E-luku on kuitenkin hyväksyttävää, jos yhtiö on kokenut voimakasta kasvua ja sillä voi olla potentiaalia kasvaa myös tulevaisuudessa. (Pörssisäätiö s.a.) P/B-luku, joka suhteuttaa osakkeen hinnan

osakekohtaiseen omaan pääomaan, on tämän takia parempi tunnusluku kuvaamaan kasvuyrityksen tilannetta sijoittajan näkökulmasta. Muita käyttökelpoisia tunnuslukuja ovat EBIT ja P/S-luku. EBIT (Earnings Before Interest and Taxes) kertoo yhtiön liikevoiton eli tuloksen ennen rahoituseriä, esimerkiksi korkokustannuksia ja korkotuottoja, sekä veroja. (Järvenpää 2020.) P/S-luku taas suhteuttaa yhtiön markkina-arvon sen liikevaihtoon. (Alma Talent s.a.)

Kasvuyhtiötä muistuttavalla käänneyhtiöllä tarkoitetaan yhtiötä, joka on kokenut vaikean ajanjakson, mutta näyttää merkkejä tilanteen mahdollisesta parantumisesta. Merkki voi olla esimerkiksi uuden toimitusjohtajan tai johtoryhmän valitseminen. Tilanteen parantuminen näkyy usein tuloslukujen kääntymisenä noususuuntaan, mikä osoittaa, että yhtiön liiketoiminta on alkanut menestyä uudelleen. (Kupila 2022.)

Laatusijoittaminen perustuu laadukkaiden yhtiöiden löytämiseen, jotka omaavat erinomaiset liike-toiminnot, vahvan markkina-aseman, kestäväen kilpailuedun sekä osaavan johtohenkilöstön (Nordnet s.a). Näiden yhtiöiden omaavaa kestäväää kilpailuetua kuvaillaan termillä taloudellinen vallihauta, joka tarkoittaa, että yhtiöllä on vaikeasti jäljiteltävä tai toistettava etu kilpailijoihinsa verrattuna, jolla se suojaa markkinaosuuttaan. Vallihauta voi olla esimerkiksi tunnettu brändi, patentilla suojattu tietotaito tai hinnoitteluvoima ja kustannusetu kilpailijoihin verrattuna. (Erkkilä 2019.) Laatusijoittaja ei kuitenkaan osta tällaisten laatu-yhtiöiden osakkeita hinnasta riippumatta, vaan tavoitteena on tehdä sijoituksia silloin, kun niiden hinnat ovat järkevällä tasolla. Tuottoa laatusijoittaja tekee yhtiön kannattavan kasvun seurauksena lisääntyvällä osinkovirralla. (Nordnet s.a.) Markkina-paniikkien aiheuttamat osakkeiden arvonalennukset ovat laatu-yhtiöille usein positiivisia reaktiota, koska ne ovat hyviä tilaisuuksia hankkia lisää niiden osakkeita alennetulla hinnalla niiden todellisesta arvosta. (Makkonen 2021).

Indeksisijoittaminen on tapa sijoittaa rahaa matalakuluiisiin rahastoihin. Indeksirahasto seuraa tarkasti vertailuindeksiään, joten sijoittajan tuotto riippuu yleisestä markkinakehityksestä. Indeksisijoittamista pidetään yleisesti helpoimpana tapana aloittaa sijoittaminen, rahastot ovat jo valmiiksi hajautettuja ja sijoittamisen voi aloittaa pienelläkin pääomalla. Indeksisijoittamien sopii myös hyvin kuukausisäästämiseen. (Nordnet s.a.) Tavalliselle sijoittajalle indeksiin sijoittaminen on yleensä kannattavin vaihtoehto ainakin pitkällä aikavälillä, koska suuri osa itsepoimituista osakkeista saattaa alittaa indeksin tuoton. Vain harvoin onnistuu sijoittaja poimimaan juuri ne yhtiöt, jotka menestyvät muita huomattavasti paremmin ja siten voittaa vertailuindeksin tuoton. Vain yksi viidestä osakkeesta ylittää indeksin muulla kuin lyhyellä aikavälillä. (Erkkilä 2022.)

Osingonkasvattamiseen perustuva sijoitusstrategia keskittyy vuosittain kasvavaan osinkovirtaan. Strategiassa painotetaan siis vakaita ja kasvavia osinkoja maksavia yhtiöitä eli osinkoaristokraatteja, eikä niinkään tavoitella nopeita arvonnousuja. Sijoittajan tavoitteena on löytää hyvää

osinkotuottoa maksavia laadukkaita yhtiöitä, jotka ovat arvostukseltaan kohtuullisia. Sijoittaja ostaa näitä yhtiöitä pitkällä aikavälillä saavuttaakseen tasaisen ja kasvavan osinkovirran. (Nordnet s.a.)

3 Osakemarkkinat

Tässä luvussa kerrotaan ensimmäiseksi yleisesti osakemarkkinoista. Seuraavaksi mitä ovat pörssi-osakkeet ja osingot sekä mitkä ovat niiden tuotto-odotukset. Tämän jälkeen kerrotaan kolmesta eritavasta hajauttaa osakesijoittamista, jotka ovat toimialakohtainen hajauttaminen, ajallinen hajauttaminen sekä maantieteellinen hajauttaminen. Viimeiseksi käydään läpi Helsingin osakemarkkinoiden kehitykseen vaikuttavimpia tekijöitä vuosina 2020–2023.

3.1 Osakemarkkinoista yleisesti

Osakemarkkinat on paikka, jonne julkiseksi listautuneet yhtiöt listaavat arvopapereitaan eli osakkeitaan myyntiin hankkiakseen pääomaa liiketoimintansa kasvattamiseen. Sijoittajat käyvät huutokaupan tavoin kauppaa ostamalla ja myymällä listautuneiden yhtiöiden osakkeita. Osakkeen omistaminen tarkoittaa, että sijoittaja omistaa osuuden yhtiön liiketoiminnasta. (Blomster 2020 ja Sijoittaja.fi s.a.)

Osakemarkkinoilla on suuri yhteiskunnallinen merkitys ja niillä on monta tärkeää tehtävää osana rahoitusmarkkinoita. Osakemarkkinat mahdollistavat varojen ja resurssien tehokkaan kohdentamisen, riskien hajauttamisen sekä yhtiön likviditeetin parantamisen. Osakemarkkinat auttavat myös yhtiöitä välittämään tärkeää informaatiota itsestään sekä toimialasta mahdollisille sijoittajille. (Sijoittaja.fi s.a.) Yhtiöiden näkökulmasta osakemarkkinoiden tärkein rooli on pörssiin listautuminen, joka tuo yhtiöille monia merkittäviä etuja. Pörssi toimii vaihtoehtoisena oman pääoman hankintalähteenä ja auttaa yhtiötä kattamaan sen rahoitustarpeet. Pörssissä kerätyllä pääomalla yhtiöt tekevät myös laajoja investointeja, jotka vaikuttavat yhteiskunnan kehitykseen suuresti. (Pörssisäätiö 2022.)

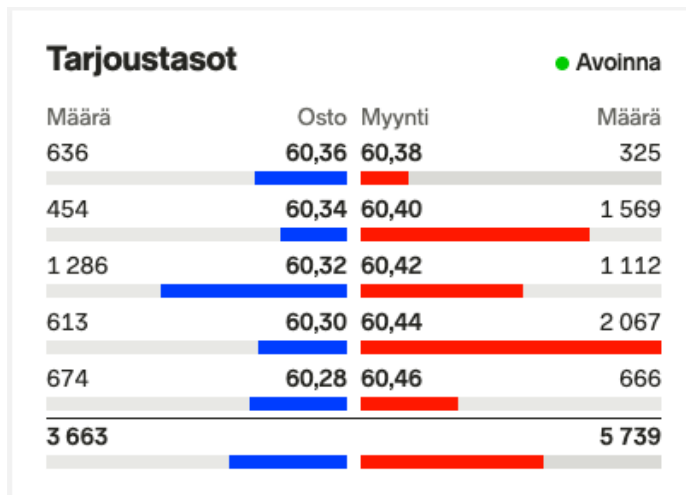
3.2 Pörssiosakkeet

Pörssiosakkeet ovat tunnetuin sijoittamisen muoto. Osakkeet ovat arvopapereita, joita yhtiö on listannut julkiseen kaupankäyntiin pörssissä. Osakkeiden omistaminen antaa yhtiöön sijoittavalle oikeuden äänestää yhtiökokouksessa ja myös oikeuden osaan yhtiön voittoihin. (Sijoitustieto 2018.)

Osakkeiden markkina-arvo eli yhtiön pörssikurssi määräytyy kysynnän ja tarjonnan perusteella, kun sijoittajat tekevät kauppaa toistensa kanssa. Kauppa syntyy sijoittajien välillä, kun myyjän ja ostajan tekemät tarjoustasot vastaavat toisiaan. Hinnan muutoksiin vaikuttaa niin yhtiön sisäiset kuin ulkoisetkin tekijät. Sisäinen tekijä on esimerkiksi yhtiön vuosikertomus ja ulkoinen tekijä on esimerkiksi inflaatio. Yhtiön antamat positiiviset uutiset tuloksesta vuosikertomuksessa saa usein ostajia innostumaan ostamaan osaketta. Saadakseen osakkeita ostajat nostavat ostotarjouksiaan, joka korottaa osakkeen hintaa. Negatiiviset uutiset taas saavat osakkeen myyjä laskemaan

myyntitarjouksiaan saadaksesen ne myytyä, joka puolestaan alentaa osakkeen hintaa. (Pesonen 2014, 89.)

Alla olevassa kuvassa (kuva 4) on esimerkki miltä osakkeiden tarjoustasot voivat näyttää. Esimerkki on nettipankki, osake- ja rahastovälittäjä Nordnetin verkkosivulta. Kuvan esimerkissä yhtiön osaketta ollaan myymässä halvimmillaan 60,38 euroa per osake ja alhaisin ostotarjous on 60,36 euroa per osake. Kun tarjoustasot ovat samat kauppa menee läpi. (Sijoitusviesti s.a.)

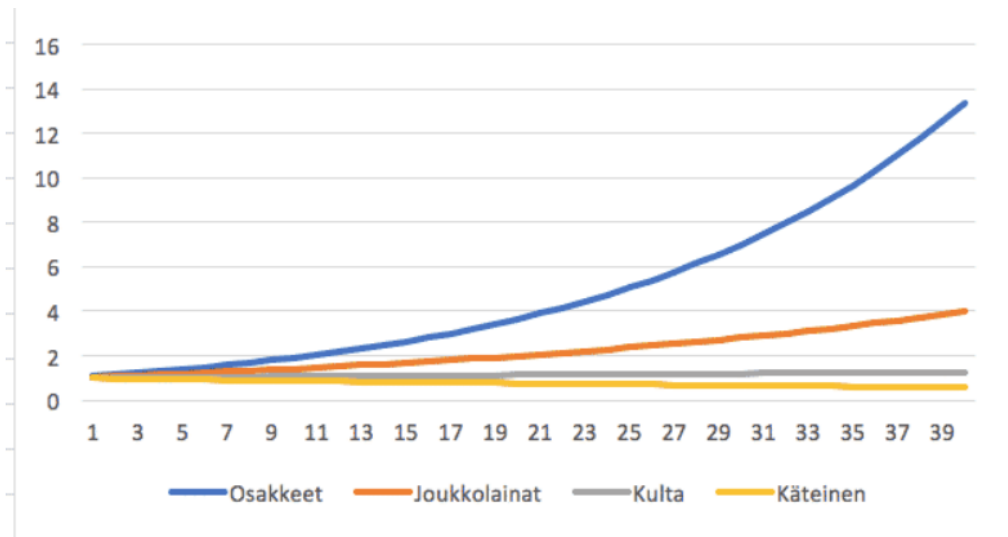
Kuva 4. Osakkeen tarjoustasot Nordnet -palvelussa (Sijoitusviesti s.a.)

Pörssiosakkeisiin sijoittamisen aloittamiseksi täytyy avata sähköinen osakkeidensäilytystili. Säilytystylejä on kaksi erilaista, perinteinen arvo-osuustili ja vuonna 2020 Suomeen tullut osakesäästötili. Tileillä on muutamia avainominaisuuksia, jotka erottavat ne toisistaan. Arvo-osuustili on niin kutsuttu perustili, jolla voi sijoittaa osakkeisiin sekä ETF- rahastoihin, ilman rahamääräistä kattoa. Osakesäästötiliin taas ei voi ostaa ETF- rahastoja ja siinä on 50 000 euron katto. Osakesäästötilin pääominaisuus on, että saadut myyntivoitot ja osingot voidaan sijoittaa uudelleen ilman veromaksua välissä. Verot maksetaan vasta kun varoja siirretään osakesäästötililtä pois. Huonona puolena on, että kyseinen ominaisuus ei ulkomaalaisten osakkeiden kanssa toimi veroteknisistä syistä. (Mähkä & Lehtipuu 2019, 38–40.)

3.2.1 Tuotto-odotukset ja osingot

Pörssiosakkeet ovat pitkällä aikavälillä tuottoisin sijoituskohteet noin 7 prosentin keskimääräisellä vuosituotolla. Sijoittaja saa yleensä korvauksen otetusta riskistä, koska jos yritystoiminta ei tuottaisi paremmin kuin korkosijoitukset, kukaan ei haluaisi ottaa riskiä yrittäjänä tai omistajana. Yrittäjät ja omistajat ottavat riskiä, koska he uskovat, että heidän liiketoimintansa voi menestyä ja tuottaa suurempia voittoja kuin pienempi riskiset korkosijoitukset. Sijoittaja siis ansaitsee korvauksen otetusta riskistä, kun yritystoiminta on menestyksekkästä. (Pesonen 2014, 90.)

Alla olevassa kuvassa (kuva 5) on piirretty eri omaisuuslajien keskimääräiset tuotot 40 vuodelle. Osakkeet ovat reilusti muita omaisuusluokkia suurempi 7 prosentin vuosituotolla. Joukkolainat ovat noin puolet osakkeiden tuotoista eli noin 3,5 prosenttia, kulta 0,5 prosenttia ja käteinen -1,4 prosenttia.

Kuva 5. Eri omaisuuslajien historiallinen tuotto (Blomster 2017.)

Pörssiosakkeisiin sijoittajan tuottoa lisää myös yhtiöiden jakama osinko, jota ei esimerkiksi indeksisijoituksista saa. Yhtiöiden tehdessä voittoa, se voi jakaa osan voitoistaan omistajilleen osinkona. Osinko on osakkeenomistajan niin sanottu palkka siitä, että hän omistaa osan yrityksestä. Suomalaisille pörssiyrityksille on osingonjako yleistä. Useimmat yritykset yhtiöt jakavat osinkoa vuosittain, mutta sen määrä saattaa vaihdella eri tilanteitten mukaan. Esimerkiksi erilaisten kriisien aikana osinkoja saatetaan leikata yhtiön talouden turvaamiseksi. Osingon määrä määritellään aina tietynä summana per osake. Tämä tarkoittaa, että jokaiselle osakkeen omistajalle maksetaan sama osinkosuhte, esimerkiksi 50 senttiä yhtäkin osaketta kohden. Osinkopotin kokonaismäärä riippuu siis omistettujen osakkeiden lukumäärästä, ei osakkeen arvosta. (Inssin osingot s.a.)

Osingonjako vaikuttaa osakkeen markkina-arvoon osingon irtoamisilmiön takia. Kun yhtiöt jakavat osinkoa, osakkeen arvo laskee yhtiöstä irtoavan osingon määrän verran. Tämä osinkodipiksi kutsuttu ilmiö tapahtuu yleensä toisena kaupankäyntipäivänä yhtiökokouksen jälkeen, jolloin päivän aikana tapahtuva tavallinen kurssiliikettä vaikuttaa osinkodipin suuruuteen tekemällä siitä hieman suuremman tai pienemmän. (Inssin osingot s.a.)

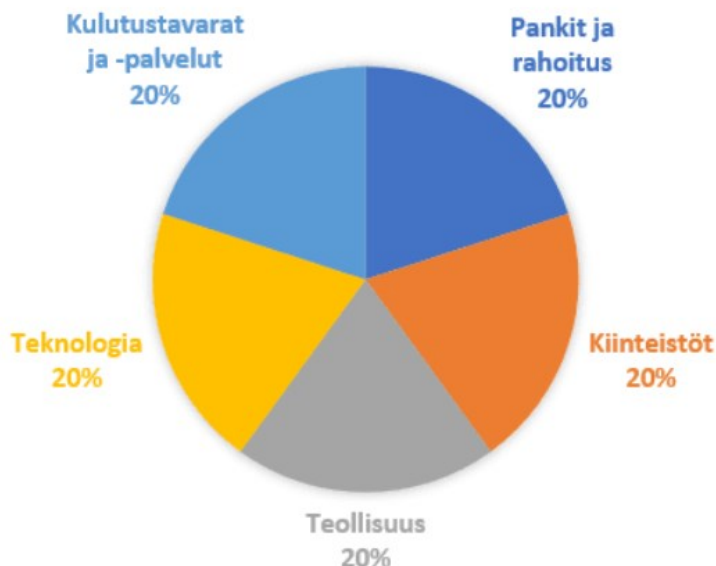
Osingonjaon sijaan yhtiöt joskus ostavat omia osakkeitaan takaisin osakkeenomistajilta tapana jakaa voittoa omistajille. Hankitut omat osakkeet mitätöidään hankinnan jälkeen, jonka seurauksena yhtiön osakemäärä ja osakkeenomistajien määrä pienenevät, mikä parantaa osakekohtaisia

tunnuslukuja ja tukee kurssinousua. Osakkeenomistajat hyötyvät tästä veroetuna, sillä veroja ei tarvitse maksaa ennen kuin osakkeet myydään, kun taas osingoista ne täytyy maksaa heti voitonjaon tapahtuessa. (Jousmäki 2022.)

Osingot eivät ole kuitenkaan täysin verotettavaa tuloa. Osingon verotuksessa 85 prosenttia laskeetaan pääomatuloksi ja loput 15 prosenttia on verovapaata tuloa. Sijoittajan osinkotulojen veroprosentti riippuu pääomatulojen suuruudesta. Alle 30 000 euroa pääomatuloja vuodessa ansaitsevalla se on 25,5 prosenttia ja 30 000 euron yli menevältä osalta 28,9 prosenttia. (Osakesijoittaja.fi 2021.)

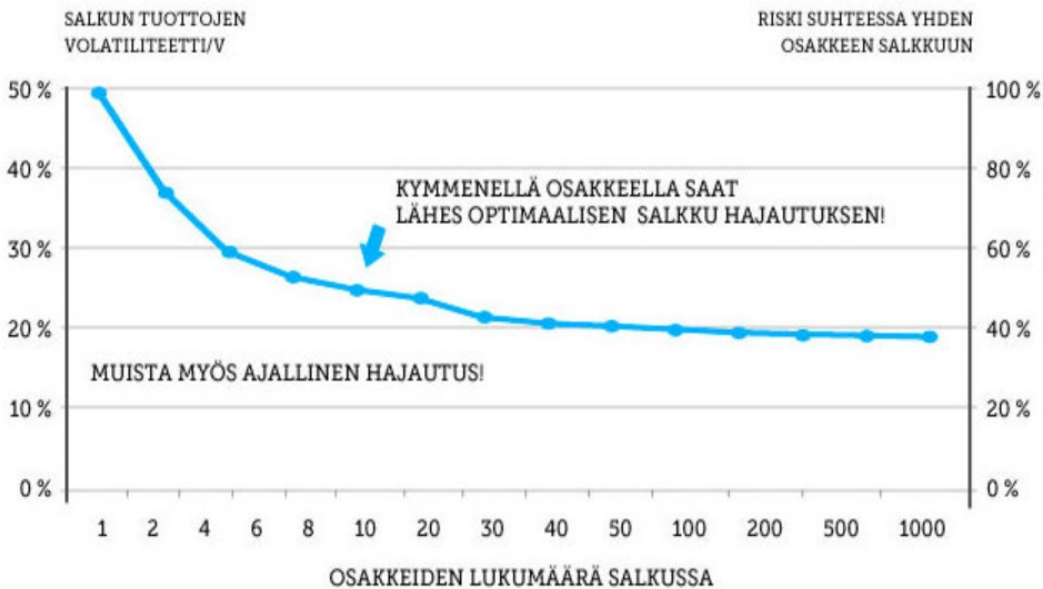
3.2.2 Hajauttaminen

Vaikka suuremmat tuotto-odotukset korreloivat yleensä koreampaa riskiä, voidaan riskiä kuitenkin pienentää hajauttamalla sijoituksia. Eri sijoituskohteiden tuotot vaihtelevat eri aikoina ja eri taloudellisissa suhdanteissa. Hajauttamalla sijoituksensa eri kohteisiin, voidaan saavuttaa kohtuullinen kokonaistuotto, sillä onnistumiset joissakin kohteissa kompensoivat epäonnistumisia toisaalla. Hajauttamisessa on tärkeää huomioida erilaisia tekijöitä, kuten eri sijoituskohteet, toimialat, maantieteelliset alueet ja aika. Sijoitusten hajauttamista voi toteuttaa asteittain, esimerkiksi ostamalla aluksi yhden yrityksen osakkeita ja seuraavalla kerralla toisen, eri toimialalla ja maantieteellisellä alueella toimivan yrityksen osakkeita. (Pörssisäätiö 2018.) Alla olevassa kuvassa (kuva 6) on esimerkki, kuinka osakesalkku voidaan hajauttaa kulutustavara ja -palvelu-, pankki ja rahoitus-, kiinteistö-, teollisuus- ja teknologiatoimialojen välille.

Kuva 6. Esimerkki osakesalkun toimialakohtaisesta hajauttamisesta (Heikinheimo 2020.)

Yksittäiset osakkeet toimialoiltaan ovat kuitenkin riskialttiita yhtiöiden sisäisille ongelmille. Riskin vähentämiseksi kannattaa omistaa useampaa osaketta, vaikka se olisikin samalta toimialalta. Osa-kesäästäjän kannattaa omistaa vähintään viiden yhtiön osakkeita. Kuten alla olevasta kuvasta nähdään (kuva 7), tavoitteena kannattaa kuitenkin omistaa noin kymmenen yhtiön osakkeita, jolloin hajautuksen hyödyt ovat jo merkittävät. (Pörssisäätiö 2018.)

Kuva 7. Hajautuksen hyöty salkussa osakkeiden lukumäärän mukaan (Pörssisäätiö 2018.)

Toinen tapa hajauttaa sijoituksia on ajallinen hajauttaminen. Ajallinen hajauttaminen on sijoitustekniikka, jossa sijoitettava summa jaetaan useampaan eri ajankohtaan ja sijoitetaan tasaisesti esimerkiksi kuukausittain. Tämä vähentää riskiä ostaa kaikki osakkeet kerralla markkinoiden huipulla, jolloin hinta on korkeimmillaan. Ajallinen hajauttaminen auttaa sijoittajaa saamaan paremman keskihinnan, mikä voi puolestaan vähentää riskiä menettää rahaa pitkällä aikavälillä. (Sijoittaja.fi 2020.)

Alla olevassa kuvassa (kuva 8) nähdään, kuinka ajallinen hajauttaminen olisi toiminut sijoittajan eduksi, kun IT-kupla alkoi puhjeta vuonna 2000. Vuonna 2000 kertosijoituksella aloittanut olisi kokenut yli 70 prosentin pudotuksen salkussaan, jonka toipumiseen olisi mennyt yli 15 vuotta. Ajallisesti hajauttanut sijoittaja olisi selvinnyt huomattavasti pienemmällä arvonalennuksella salkussaan, joka olisi taas voitolla vain muutaman vuoden kuluttua. Lyhyempi 12 kuukauden tasasijoituskin on huomattavasti kertosijoitusta tuottavampi ja 36 kuukauden tasasijoitus on suurella marginaalilla tuottavin. Mitä pitempään siis ajallista hajauttamista on jatkanut, sitä suurempi positiivinen vaikutus sillä on ollut sijoituksiin. (Sijoittaja.fi 2020.)

Kuva 8. Ajallisen hajautuksen vertailu kertasijoitusta vastaan (Sijoittaja.fi 2020.)

Kolmas tapa hajauttaa sijoituksia on maantieteellinen hajauttaminen. Maantieteellinen hajauttaminen on sijoitusten jakamista maantieteellisesti eri markkinoille. Esimerkiksi sijoittamalla vain Helsingin pörssissä sijaitseviin yhtiöihin on sijoittaja altis Suomen markkinoita koskeville tekijöille. Hajauttamalla osan esimerkiksi Yhdysvaltojen markkinoilla toimiviin yhtiöihin, ovat sijoitukset vähemmän riippuvaisia toisistaan ja sijoitussalkku ei ole niin herkkä Helsingin pörssin arvon muutoksille. Tämä myös takaisi sen, että sijoitukset olisivat eri valuutoissa, eivätkä niin alttiita yhden valuutan arvon muutoksille. (Kuusinen 2022.)

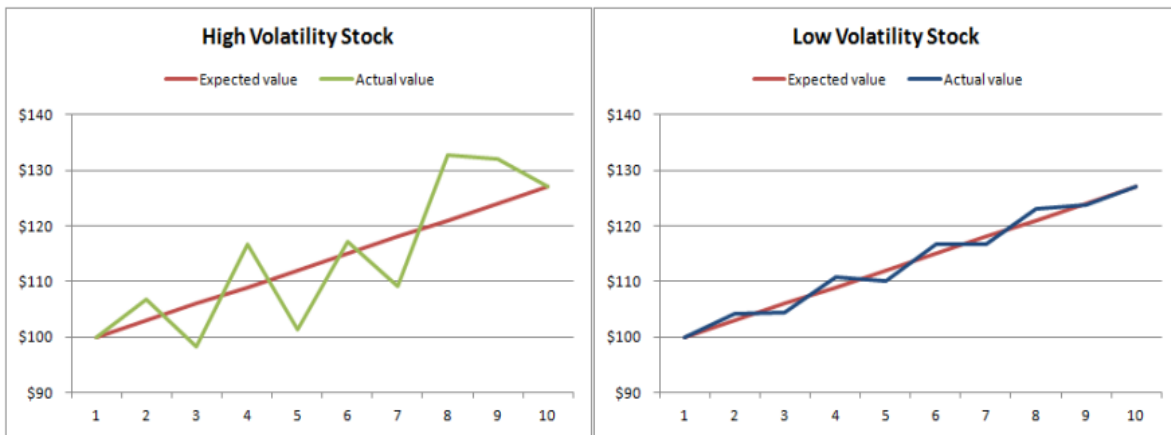
3.3 Osakemarkkinoiden kehitykseen vaikuttavia tekijöitä vuosina 2020–2023.

Vuosien 2020 ja 2023 välillä on tapahtunut monta osakemarkkinoiden kehitykseen maailmanlaajuisesti vaikuttavaa tekijää. Ne ovat aiheuttaneet maailmanlaajuisien pörssiromahduksien ja suuren volatiliteetin lisäksi myös ajoittain suurta nousua osakemarkkinoilla. Tässä luvussa käydään läpi vuosina 2020–2023 osakemarkkinoiden kehitykseen vaikuttavia avaintekijöitä, joita ovat korkea volatiliteetti, koronapandemia, korkea inflaatio sekä Ukrainan sota.

3.3.1 Volatiliteetti

Vuosina 2020–2023 osakemarkkinoilla koettiin voimakasta volatiliteettia. Volatiliteetti on rahoitusinstrumentin hinnan vaihtelun suuruutta kuvaava mittari tietyn ajanjakson aikana. Se kertoo kuinka epävarmaa instrumentin hinnanvaihtelu, eli riski on. Korkeampi volatiliteetti tarkoittaa sitä, että instrumentin hinta vaihtelee voimakkaammin päivästä toiseen. Matala volatiliteetti taas tarkoittaa hinnan vaihtelun olevan pienempi. (Sijoitustieto 2018.) Alla olevasta kuvasta (kuva 9) näkee,

miltä korkea ja matala volatilitteetti näyttää osakkeen hinnan vaihtelussa. Vasemmanpuolisen kuvaajan osakkeella on korkea volatilitteetti, jonka näkee osakkeen hinnan (actual value) suurena vaihteluna odotusarvon (expected value) ympärillä päivästä toiseen. Oikeanpuolinen osake on vähemmän volatilitteettinen, koska sen hinta pysyy lähellä odotusarvoa päivästä toiseen.

Kuva 9. Volatilitetti kuvainnollistettu osakkeen hinnan kehityksessä (Sijoitustieto 2018.)

3.3.2 Koronapandemia

Koronavirus tai Covid-19 virus on hengitystieinfektioita aiheuttava virus. Sen leviäminen alkoi joulukuussa 2019 Kiinan Wuhanissa epidemiana ja jatkoi nopeasti leviämistään. WHO eli maailman terveysjärjestö julisti koronavirusepidemian maailmanlaajuisesti levinneeksi eli pandemiaksi 11.3.2020. (Anttila 2023.)

Koronakriisi on näkynyt talouden kasvulukujen äkillisinä muutoksina, yksityisen kulutuksen pienentymisenä ja eritahtisena elpymisenä. Koronakriisi on erityisesti vaikuttanut yksityiseen kulutukseen, mikä näkyy kotitalouksien säästämisasteen kasvuna. Investoinnit ovat kuitenkin toipuneet kriisistä nopeammin kuin yksityinen kulutus. Kriisin vaikutukset ovat olleet yleisesti erityisen negatiivisia palvelualoille, mutta eri palvelualojen välillä on havaittavissa eroja. Negatiivisista tekijöistä huolimatta konkurssien kehitys on ollut maltillista pahiten kärsineitä toimialoja lukuun ottamatta tukitoimien ansiosta. (Euro & talous 2021.)

Koronakriisin alkuvaiheessa tehdyt talouspoliittiset toimet sekä valtioiden tukitoimet vähensivät pidemmän aikavälin vaurion riskiä. Rahapolitiikan keinoja on käytetty ylläpitämään kevyitä rahoitusoloja ja samalla kasvattamaan keskuspankkien taseita. Nämä tekijät ovat parantaneet yritysten ja kotitalouksien luotonsaantia ja auttanut Euroopan taloutta toipumaan kriisistä. Kriisi on kuitenkin aiheuttanut julkisen velkaantuneisuuden kasvua, jonka alentaminen on pitkäaikainen haaste. (Euro & talous 2021.)

3.3.3 Inflaatio

Inflaatio eli valuutan arvon lasku näkyy tavaroiden ja palveluiden hintojen laaja-alaisena nousua. Samalla määrällä rahaa saa siis vähemmän kuin ennen (Euroopan keskuspankki s.a). Koronapandemian hellittäessä ja talouden avautuessa inflaatio alkoi nousemaan odotettua nopeammin. Raaka-aineiden hinnannousu ja tuotantopanosten saatavuusongelmat vaikuttivat globaalisesti inflaation kiihtymiseen, joka oli vuonna 2021 noin 4 prosenttia. Erityisesti energian ja polttoaineiden hinnat selittävät pääosan euroalueen ja Yhdysvaltojen inflaation kiihtymisestä. (Euro & talous 2021.)

Inflaation nousun kurissa pitämiseksi keskuspankit nostavat korkoja, mikä vaikuttaa pörssien kehitykseen negatiivisesti. Yhdysvaltojen korkonäkymät ovat pääsyy pörssien laskuun globaalisti. Yhdysvaltojen keskuspankki ennakoii vuodelle 2022 historiallisen monta koronnostoa korkean yli 7 prosentin inflaation takia. Korkojen noustessa teknologiayhtiöt erityisesti kärsivät enemmän kuin muut toimialat, koska niiden korkealle nousseet osakekurssit perustuvat nykyisen tulotason sijaan tulevaisuuden potentiaaliin tuottoihin. (Lindholm 2022.)

3.3.4 Ukrainan sota

Venäjä aloitti täysmittaisen sodan hyökkäämällä Ukrainaan 24.2.2022. Tämä aiheutti jo korkean inflaation ja korkojen nostojen takia laskeville osakemarkkinoille laskupainetta. Hyökkäyksen seurauksena länsimaat asettivat Venäjälle erittäin ankarat taloudelliset pakotteet, joihin Venäjä on vastannut asettamalla omia vastapakotteitaan. Helsingin pörssissä on monia yhtiöitä, joiden taloudellinen tilanne ja menestys ovat riippuvaisia Venäjän markkinoista. Helsingin pörssi on tämän takia herkkä Venäjällä tapahtuville taloudellisille ja poliittisille vaikeuksille. Tämä riippuvuus näkyi ensimmäisen kuukauden jälkeen sodan alkamisesta, jolloin Helsingin pörssin arvo oli laskenut noin 17 prosenttia, kun Yhdysvaltojen S&P 500-indeksi laski huomattavasti vähemmän, vain 3,3 prosenttia. (Erkkilä 2022.)

4 Empiirinen tutkimus

Tässä luvussa esitellään ensin valittu tutkimusmenetelmä ja perustelut sen valinnalle tutkimuksen tekemiseen. Seuraavaksi käydään läpi, kuinka tutkimus toteutettiin ja mitkä ovat tutkimuksen tulokset. Tämän jälkeen harkitaan tutkimuksen reliabiliteettia ja validiteettia. Tutkimuksen johtopäätökset esitellään lopuksi.

4.1 Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusmenetelmä käyttää tilastoja ja numeroita kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen. Kvantitatiiviseen tutkimusmenetelmään sisältyy myös monia laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä, kuten erilaiset luokitukset, syy-seuraussuhteet, vertailut ja numeeriset tulokset, joiden avulla selitetään tutkittavaa ilmiötä. (Koppa 2015.) Kvantitatiivinen tutkimus vastaa kysymyksiin mikä, miksi, missä, paljonko ja kuinka usein. Määrällisesti se vaatii riittävän suurta ja edustavaa otosta, jotta ilmiötä voidaan kuvata tarpeeksi tarkasti numeerista tietoa käyttäen. (Heikkilä 2014.)

Tutkimukseni tekemiseen on valittu kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä, koska osakemarkkinoiden tutkintaotos ja tutkinta-aika ovat kohtuullisen suuret, 12 yhtiötä ja neljä indeksiä 36:n kuukauden ajan. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä soveltuu suuren määrän eri yhtiöiden osakekurssien ja indeksikurssien hintojen keräämiseen, analysointiin ja vertailuun.

Tutkimuksessani käytetään myös osittain kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää, joka auttaa ymmärtämään tutkimuskohteen käyttäytymisen syitä (Heikkilä 2014). Käytän kvalitatiivista tutkimusmenetelmää tutkimuksessani hahmottamaan mistä kertosijoitussalkun ja ajallisesti hajautetun salkun kehittymisen erot voivat johtua.

4.2 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus toteutettiin keräämällä, analysoimalla ja vertailemalla pörssiyhtiöiden ja indeksien pörssikursseja. Tutkittavat pörssiyhtiöt rajattiin Helsingin pörssiin listautuneisiin yhtiöihin, jotka esittelen seuraavassa kappaleessa (Kauppalehti 2023). Valitut indeksit ovat suomalainen OMX Helsinki PI (Nasdaq Nordic 2023), yhdysvaltalainen S&P 500 (Yahoo Finance 2023) sekä eurooppalainen Euro STOXX 600 (Wall Street Journal 2023). Valitsin nämä indeksit, koska ne edustavat kunkin talousalueen osakemarkkinoiden tilanteita parhaiten. OMX Helsinki PI on Helsingin pörssin yleisin indeksi, joka kuvaa Suomen osakemarkkinoiden kokonaistilannetta. S&P 500 – indeksi on yksi maailman tunnetuimmista indekseistä ja sen osakelista sisältää 500 Yhdysvaltojen markkina-arvoltaan suurinta yhtiötä. Euro STOXX 600 -indeksi koostuu 600 eri pienistä, keskisuurista ja suurista yhtiöstä 17 eri Euroopan maan joukosta. Indeksien kurssit ovat osingottomia.

Tutkimusta varten rakensin mallisalkun, jonka kehitystä verrataan 2.1.2020 - 2.1.2023 kertasijoittamalla ja ajallisesti hajauttamalla. Pörssiyhtiöt salkkuun valittiin Helsingin pörssistä toimialoittain niiden markkina-arvojen perusteella. Ensin valitsin neljä eri toimialaa ja sitten jokaisesta kolme markkina-arvoltaan tutkimuksen aloitusaikana suurinta yhtiötä. Alla olevasta taulukosta (taulukko 1) näkee mallisalkun. Valitut neljä toimialaa ovat rahoitus, teollisuus, tietoliikennepalvelut ja teknologia. Rahoitusosalta valitut yhtiöt ovat Nordea, eQ ja Sampo. Teollisuusosalta valitut yhtiöt ovat Kone, Metso Outotec ja Wärtsilä. Tietoliikennepalvelualalta valitut yhtiöt ovat Nokia, Telia ja Elisa. Teknologia-alalta valitut yhtiöt ovat TietoEvry, Qt Group ja Gofore. Jokaiseen yhtiöön sijoitetaan yhteensä 1500 euroa, jolloin salkun koko on yhteensä 18000 euroa.

Taulukko 1. Tutkimuksen mallisalkkuun valitut osakkeet, niiden toimialat, niihin sijoitetut euromäärät sekä niiden prosenttiosuus salkusta

Toimiala	Yhtiö	Sijoitettava määrä	Osakkeen osuus salkussa
Rahoituspalvelut	Nordea	1 500 €	8,33 %
Rahoituspalvelut	eQ	1 500 €	8,33 %
Rahoituspalvelut	Sampo	1 500 €	8,33 %
Teollisuus	Kone	1 500 €	8,33 %
Teollisuus	Metso Outotec	1 500 €	8,33 %
Teollisuus	Wärtsilä	1 500 €	8,33 %
Tietoliikennepalvelut	Nokia	1 500 €	8,33 %
Tietoliikennepalvelut	Telia	1 500 €	8,33 %
Tietoliikennepalvelut	Elisa	1 500 €	8,33 %
Teknologia	TietoEvry	1 500 €	8,33 %
Teknologia	Qt Group	1 500 €	8,33 %
Teknologia	Gofore	1 500 €	8,33 %
	Yhteensä	18 000 €	100 %

Kertasijoitusskenaariossa tämä 18000 euroa sijoitetaan kaikki kerralla 2.1.2020, kun ajallinen hajautusskenaariossa sijoittaminen aloitetaan 500 eurolla 2.1.2020. Ajallinen hajauttaminen suoritettiin 36 tasaerässä sijoittamalla jokaisen kuukauden ensimmäisenä pörssipäivänä salkkuun 500 euroa lisää eli 41,67 euroa per yhtiö, kunnes salkkuun sijoitettu pääoma oli yhteensä 18000 euroa 1.12.2022. Näiden tietojen perusteella tein Microsoft Excelillä taulukot, laskelmat sekä lopuksi kuvaajat tutkimukseen.

Ensin tutkimuksessa esitellään kertasijoitussalkun sekä ajallisesti sijoitetun salkun kehitykset ja vertaillaan niitä toisiinsa. Seuraavaksi näytetään kertasijoitussalkun tuottojen lopputulos toimialoittain. Tämän jälkeen vertaillaan valittujen toimialojen sekä yksittäisten osakkeiden kehityksiä

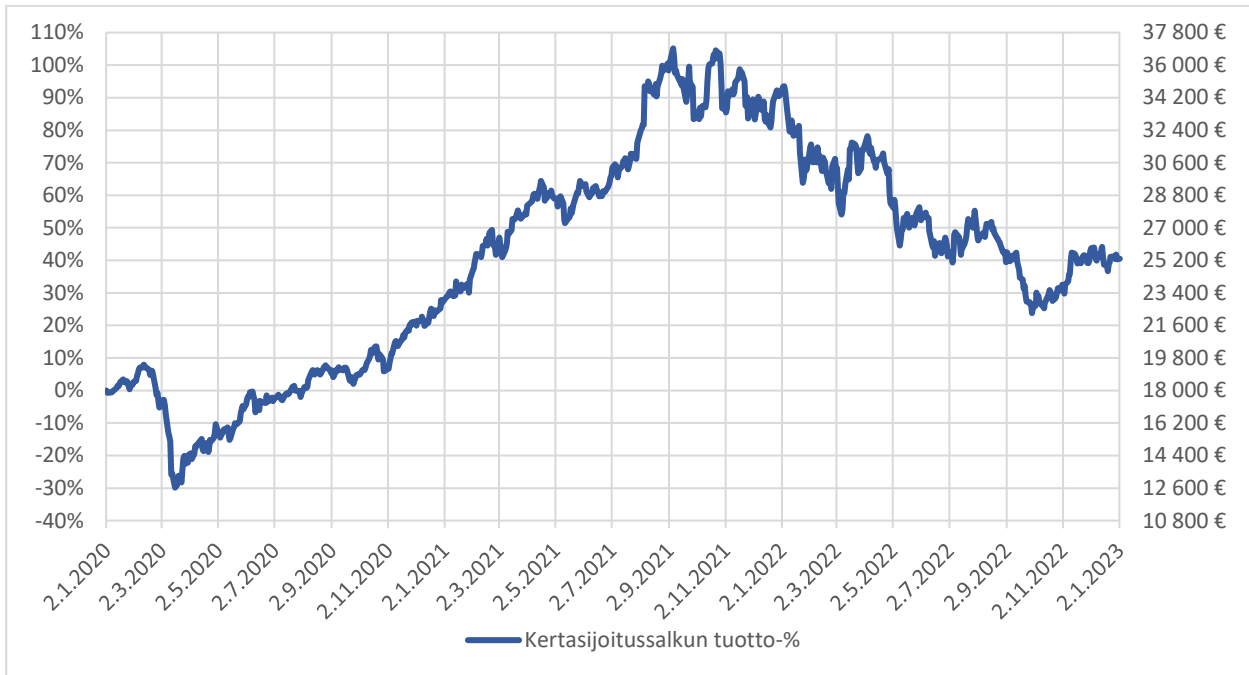
poimien niistä voittajia ja häviäjiä. Sitten valittujen indeksien kehityksiä ja niihin sijoittamisen lopputuloksia vertaillaan kertosijoitussalkkuun sekä toisiinsa. Lopuksi katsotaan mitä sijoitukselle olisi tapahtunut jos S&P 500-indeksiin olisi kertosijoittamisen sijaan sijoitettu ajallisesti hajauttaen. Tutkimuksessa ei ole huomioitu välityspalkkioita eikä osinkoja.

4.3 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa esitellään empiirisen tutkimuksen tulokset. Tutkimuksen tulokset koostuvat kolmesta osasta, jotka ovat osakesalkun kertosijoittamisen ja ajallisen hajauttamisen kannattavuus, toimialojen vertailu ja indeksien vertailu.

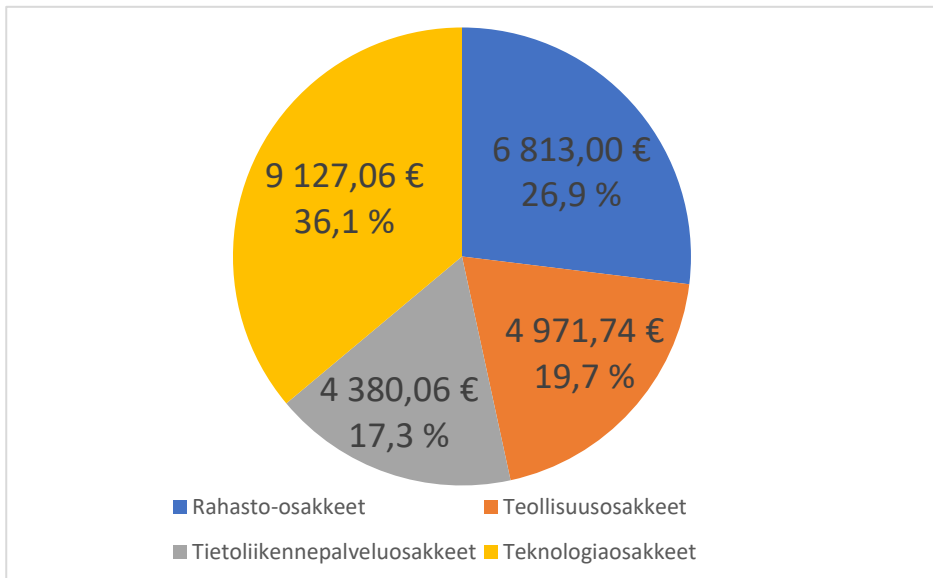
4.3.1 Osakesalkun kertosijoituksen ja ajallisen hajauttamisen kannattavuus

Alla olevasta kuvasta (kuva 10) nähdään kertosijoitetun mallisalkun kehitys 2.1.2020–2.1.2023. Salkun kehitys alkoi kohtuullisen nopealla nousulla noin 12 prosentin tuottoon (20160 euroon) vuoden 2020 alussa. Tilanne kuitenkin muuttui, kun koronapandemia sai osakkeiden hinnat romahtamaan maaliskuussa ja salkun tuotto tippui -30 prosenttiin (12600 euroon) 16.3.2020. Tämän jälkeen osakkeiden hinnat nauttivat tasaisesta noususta aina 2021 loppuvuoteen, jolloin salkun arvo vielä hyppäsi ja saavutti huippunsa 105 prosentin tuotossa (36900 eurossa) 7.9.2021. Vuoden lopusta vuoden vaihteeseen salkun arvo tippui väliaikaisesti noin 20 prosenttiyksiköllä, mutta palautui entiseen huippuunsa. Salkun kehitys kääntyi kuitenkin laskuun 2022 alussa, ja hieman Ukrainan sodan alkamisen jälkeen 7.3. salkun arvo oli tippunut 54 prosentin tuottoon (27720 euroon) maaliskuun alussa. Tämän jälkeen arvo koki lyhytaikaisia nopeita nousuja, mutta kehitys oli kuitenkin laskevaa lokakuuhun 2022 asti. Loppuvuodesta salkun kehitys nousi hieman, tasautui ja päättyi 41 prosentin tuottoon (noin 25000 euron arvoon) 2.1.2023.

Kuva 10. Kertasijoitussalkun kehitys 2.1.2020 – 2.1.2023

Alla olevasta kuvasta (kuva 11) nähdään mallisalkun arvon lopputulos toimialoittain. Salkun loppuarvo on noin 25000 euroa. Rahasto-osakkeiden osuus salkusta on 36,1 prosenttia (9127,06 euroa), teollisuusosakkeiden 26,9 prosenttia (6813 euroa), teknologiaosakkeiden 19,7 prosenttia (4971,74 euroa) ja tietoliikennepalveluosakkeiden 17,3 prosenttia (4380,06 euroa).

Kuva 11. Kertasijoitussalkun lopputulos toimialoittain 2.1.2023

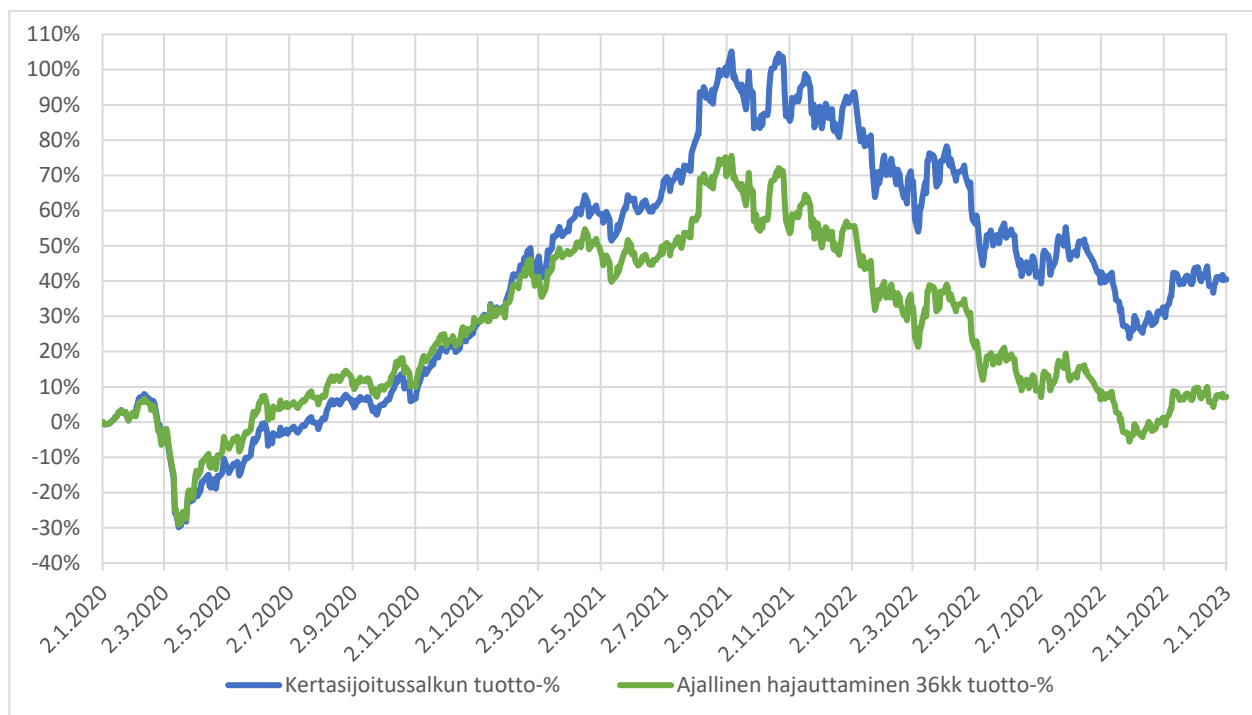
Alla olevassa kuvassa (kuva 12) on mallisalkun kehitys ajallisesti hajautettuna 2.1.2020–2.1.2023. Ajallisesti hajautettu mallisalkun tuotto nousi 6,6 prosenttiin helmikuun alussa 2020. Sen jälkeen

koronapandemian aiheuttama romahdus laski salkun tuoton noin -28 prosenttiin 16.3.2020. Sitä seurasi pitkä tasainen kasvukausi ja salkku saavutti huipun noin 73 prosentin tuotossa 7.9.2021. Salkun arvo koki heiluntaa molempiin suuntiin vuoden lopussa, kunnes se kääntyi selvään laskutrendiin. Arvonlasku nopeutui vuoden 2022 alussa ja salkun arvo koki selvän pudotuksen Ukrainan sodan alkaessa helmikuun lopussa. Salkun tuotto oli 21,3 prosenttia 7.3.2022. Laskusuhdanteen aikana koettiin myös lyhytaikaista nousua, mutta nousun jälkeen arvo laski aina entistä kuoppaa alemmaksi. 30.9.2022 salkun tuotto oli -4,3 prosenttia, josta se nousi noin 7 prosenttiin (19300 euron arvoon) mittaussajan loppuun 2.1.2023.

Kuva 12. Ajallisesti hajautetun salkun kehitys 2.1.2020 - 2.1.2023

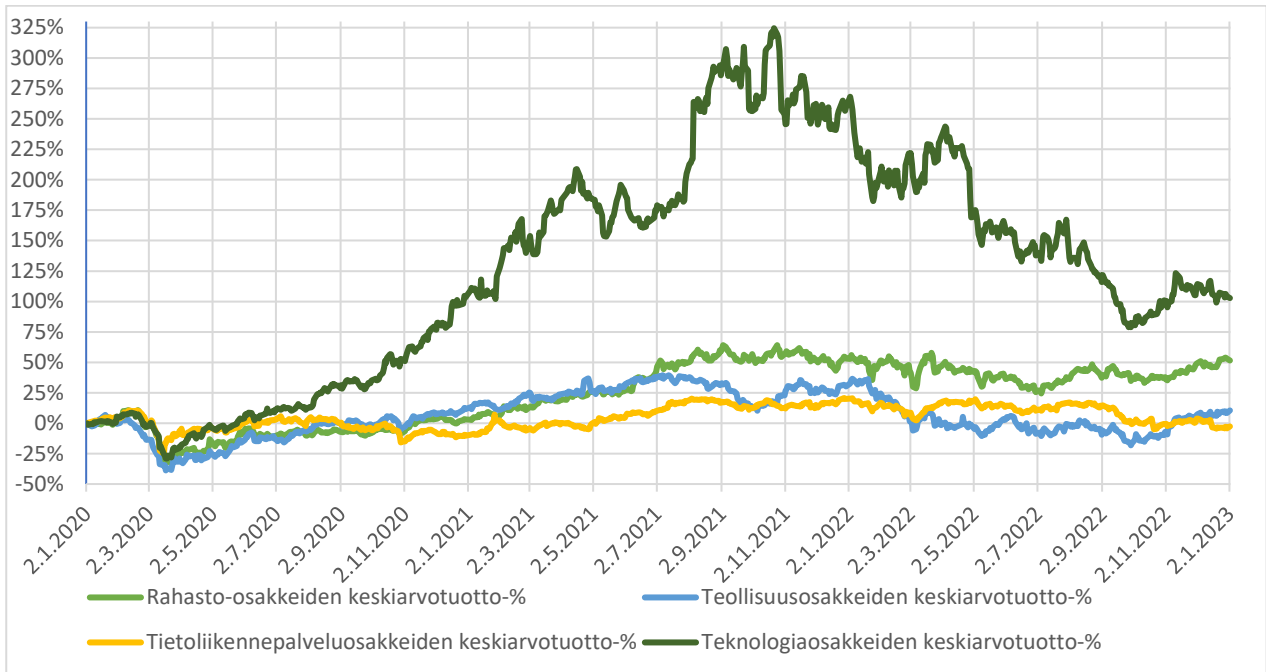
Alla olevassa kuvassa (kuva 13) on mallisalkun kertsijoituksen ja ajallisen hajautuksen arvojen kehitykset vertailussa. Kuten kuvaajasta näkee tuotto prosentit seuraavat toisiaan sijoituksen alussa. Molempien tuotot käyvät maaliskuussa 2020 noin -30 prosentissa, jonka jälkeen molemmat lähtevät nousemaan. Ajallinen hajauttaminen kokee suurempaa nousua, kunnes erotus pienenee ja kertsijoituksen tuotto ohittaa sen alkuvuodesta 2021. Kertsijoituksen tuotto kasvattaa eroa ajallisesti hajautettuun ja kun molemmat saavuttavat huippunsa 6.9.2021 kertsijoituksen tuotto on noin 30 prosenttiyksikköä korkeammalla. Tämä erotus kasvaa hieman ja kertsijoituksen tuotto on noin 34 prosenttiyksikköä suurempi kuin ajallisesti hajautetun tarkkailuajan loputtua 2.1.2023.

Kuva 13. Mallisalkun kehitys kertasijoitettuna ja ajallisesti hajautettuna 2.1.2020 - 2.1.2023

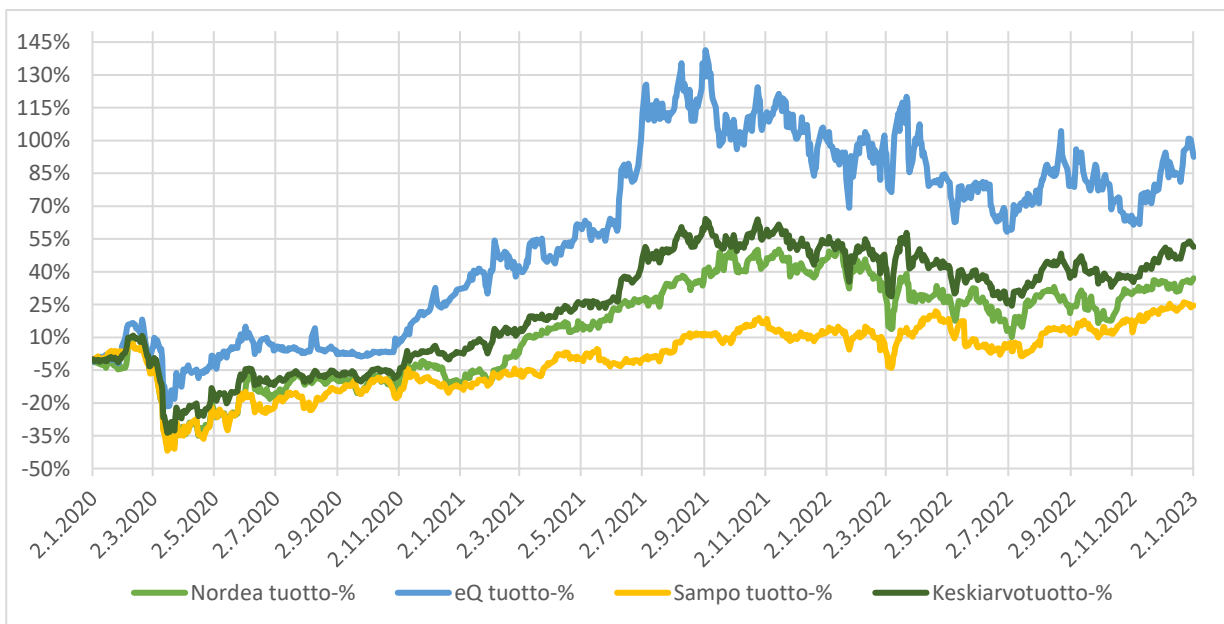
4.3.2 Toimialavertailu

Seuraavassa kuvassa (kuva 14) on mallisalkun toimialojen keskiarvotuottojen kehitykset vertailussa. Koronapandemian aiheuttamasta romahduksesta teollisuusosakkeiden tuotto kärsi toimialoista eniten, tippuen noin -39 prosenttiin ja tietoliikennepalveluosakkeet vähiten, noin -23 prosenttiin. Teknologiaosakkeet lähtivät suureen nousuun, kun muiden toimialojen tuotot pysyivät maltillisempina, ajoittain negatiivisina. Teknologiaosakkeet saavuttivat huipun noin 325 prosentin tuotolla 22.10.2022, jolloin muut toimialat olivat tuottaneet 14–64 prosenttia. Teknologiaosakkeet las kivat huipustansa melkein yhtä nopeasti kuin sinne nousivatkin, mutta jääden kuitenkin reilusti muita korkeammalle noin 103 prosentin tuotolla. Rahasto-osakkeiden keskiarvotuotto päättyi noin 51 prosenttiin, teollisuusosakkeiden noin 10 prosenttiin ja tietoliikennepalveluosakkeiden noin -3 prosenttiin.

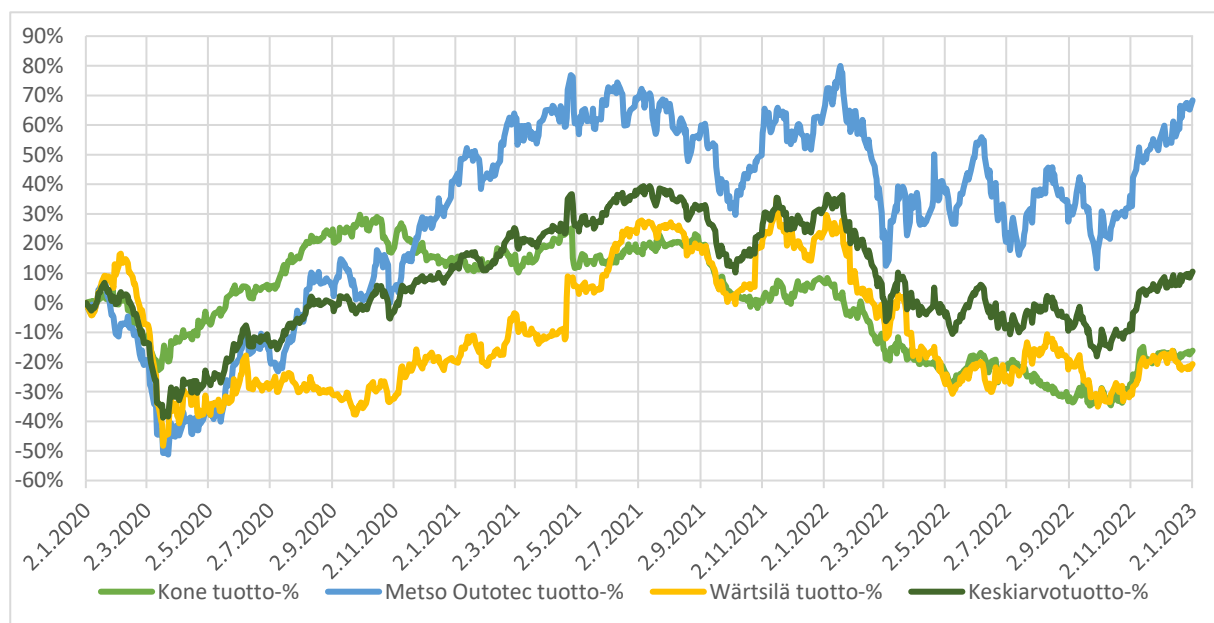
Kuva 14. Toimialojen keskiarvotuottojen vertailu 2.1.2020 – 2.1.2023

Alla olevassa kuvassa (kuva 15) on rahoituspalvelualan kehitys osakekohtaisesti. Kuten kuvasta näkee, jokaisen osakkeen arvo romahti koronapandemian alussa maaliskuussa 2020. EQ:n pudotus oli muita huomattavasti pienempi, noin -20 prosenttia, kun muilla se oli yli -30 prosenttia. EQ:n tuotto pysyi muita osakkeita korkeammalla koko tarkkailun ajan ja saavutti huippunsa yli 140 prosentissa ja päättyi noin 90 prosentin tuottoon. Toiseksi parhain pärjäsi Nordea, jonka tuotto oli tarkkailun lopussa noin 50 prosenttia. Vähiten tuottoa teki Sampo, noin 25 prosenttia.

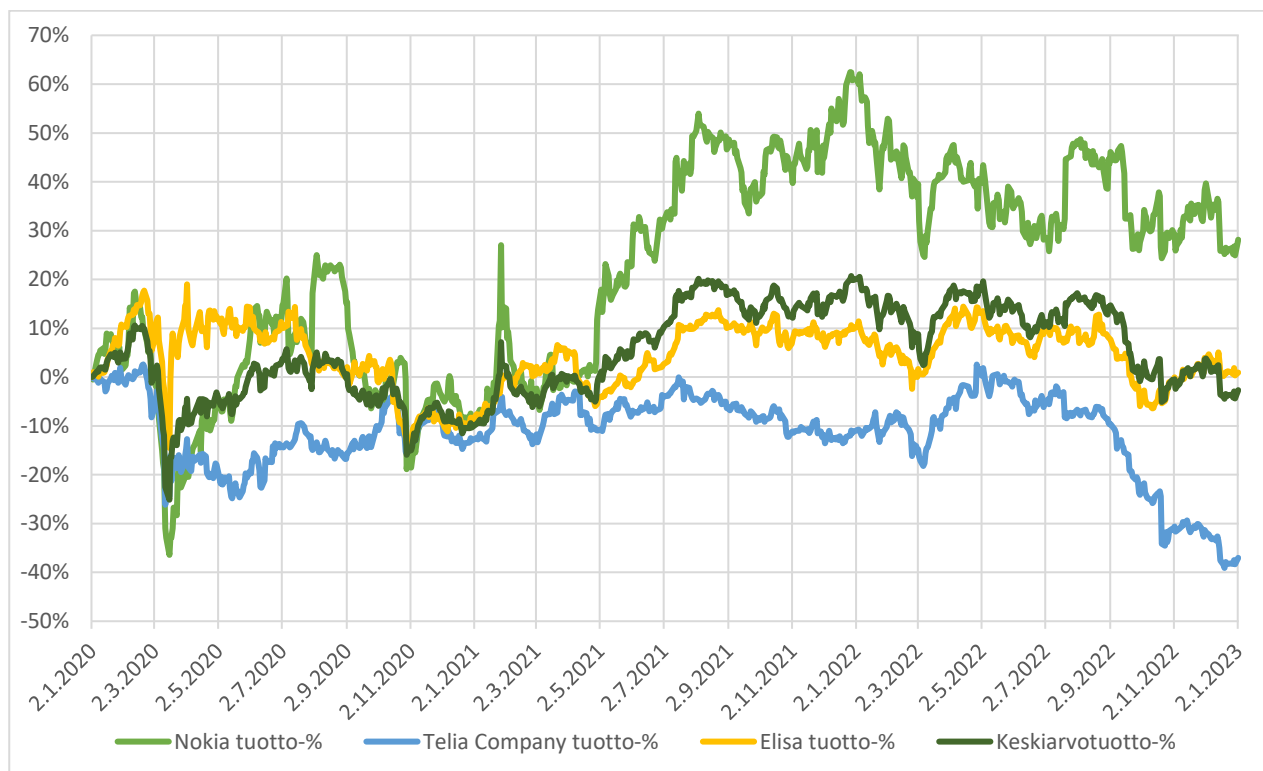
Kuva 15. Rahoituspalveluosakkeiden kehitys 2.1.2020 – 2.1.2023

Alla olevasta kuvasta (kuva 16) näkee teollisuusalan tuotot osakekohtaisesti. Teollisuusalan jokaisen osakkeen arvo romahti koronapandemian alussa maaliskuussa 2020. Koneen pudotus oli muita huomattavasti pienempi, noin -20 prosenttia, kun muilla se oli yli -40 prosenttia. Metso Outotecin tuotto muita osakkeita nopeammin ohittaen Koneen 2021 alussa. Tämän jälkeen Metso Outotecin tuotto pysyi muita korkeampana tarkkailun loppuun ja saavuttaen huipun 80 prosentissa ja päättyen 68 prosentin tuottoon. Koneen ja Wärtsilän tuotot tippuivat tarkkailun loppupuoliskolla reilusti päättyen -16 ja -21 prosenttiin.

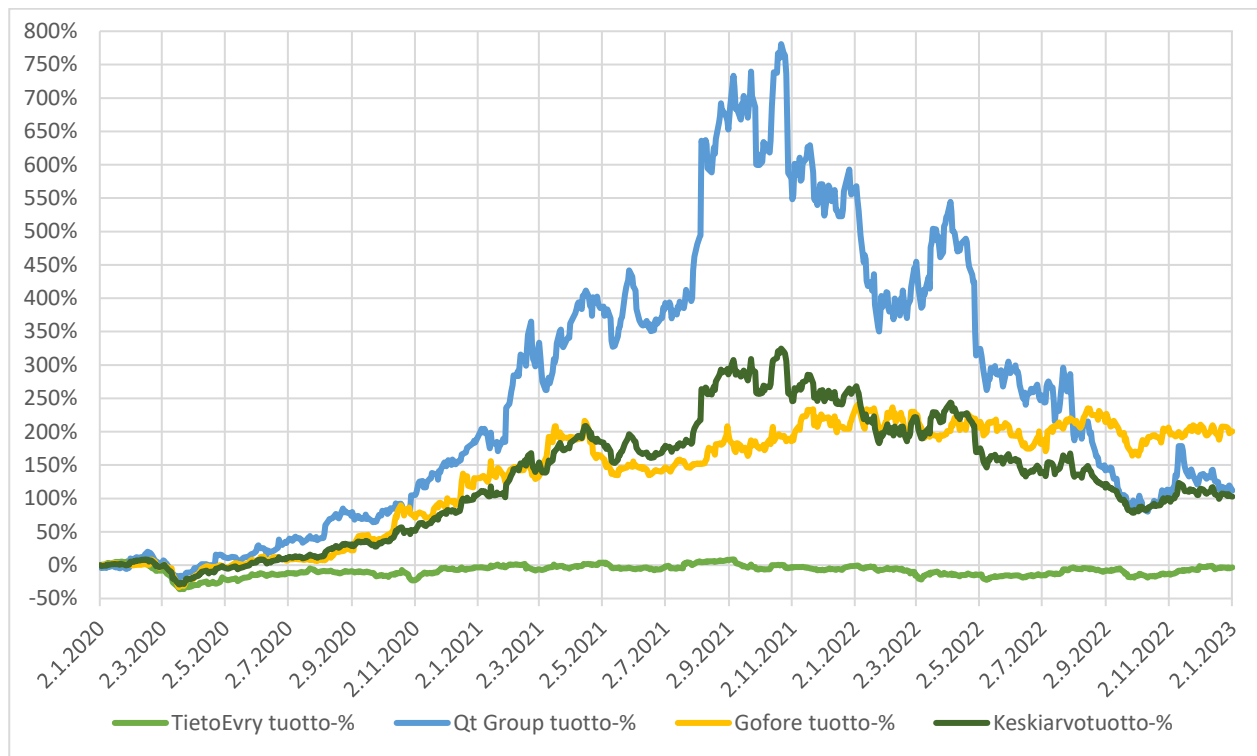
Kuva 16. Teollisuusosakkeiden kehitys 2.1.2020 – 2.1.2023

Seuraavassa kuvassa (kuva 17) on tietoliikennepalvelualan tuoton kehitys osakekohtaisesti. Koronapandemian alkaminen näkyy osakkeiden arvon tippumisessa reilusti negatiiviselle 2020 alussa. Elisan tuotto nousi nopeasti takaisin romahdusta edeltävään arvoon vielä maaliskuun aikana, Nokialla siihen meni vuoden loppuun. Molemmat kävivät noin -10 prosentin tuossa 2021 alussa, mutta jatkoivat nousua sen jälkeen. Nokian tuotto koki nopean suuren nousun 2021 puolivälissä ja saavutti huippunsa 62 prosentissa joulutammikuussa 2021–2022. Telian tuotto ei ikinä kokonaan toipunut romahduksesta vaan tippui yhä alemmaksi 2022 lopussa, päättyen -37 prosentin tuottoon. Elisan tuotto päättyi niukasti positiiviseksi noin 1 prosentin tuotoksi. Nokia tuotti eniten 28 prosentilla.

Kuva 17. Tietoliikennepalveluosakkeiden kehitys 2.1.2020 – 2.1.2023

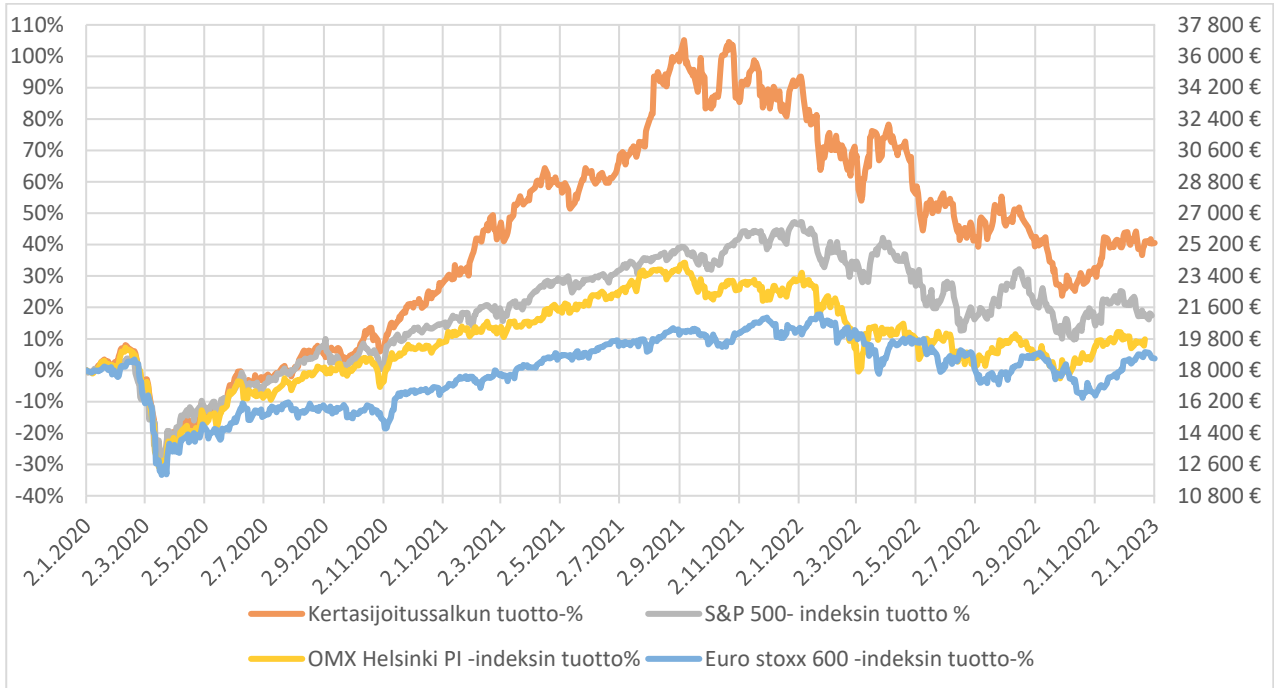
Alla olevassa kuvasta (kuva 18) näkee teknologia-alan tuottojen kehitykset osakekohtaisesti. Teknologia osakkeet tippuivat keskiarvoltaan noin -30 prosentin tuottoon koronapandemian alussa maaliskuussa 2020. Gofore ja erityisesti Qt Group kokivat todella suurta nousua pudotuksen jälkeen. Qt Group saavutti huipun huimassa 780 prosentin tuotossa 22.10.22, jota kuitenkin seurasi suurta laskua. Gofore saavutti huipun 235 prosentin tuotossa elokuussa 2022, jolloin se myös ohitti Gt Groupin tuoton. Goforen lopullinen tuotto oli noin 200 prosenttia ja Qt Groupin noin 120 prosenttia. TietoEvryn tuotto oli melkein koko tarkkailuajan tasaisesti negatiivisella, käyden parhaillaan noin 8,5 prosentissa ja päättyen -3 prosenttiin.

Kuva 18. Teknologiaosakkeiden kehitys 2.1.2020 – 2.1.2023

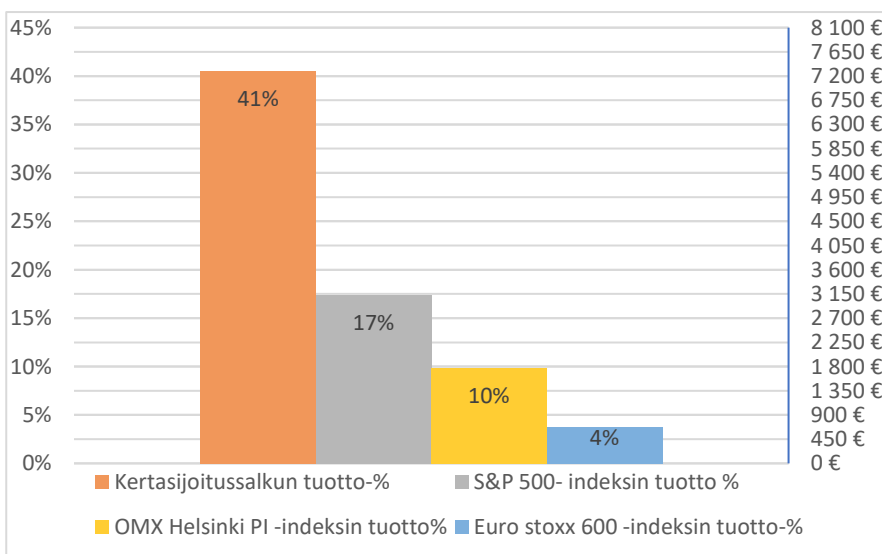
4.3.3 Indeksivertailu

Seuraavaksi on kuva (kuva 19) on kertasijoitetun mallisalkun, S&P 500-, OMX Helsinki PI- ja Euro Stoxx 600-indeksien kehityksen, jos jokaiseen olisi sijoitettu 18000 euroa. Kuten kuvaajasta näkee, jokainen niistä tippui noin -30 prosentin tuottoon koronapandemian alkaessa. Kertasijoitussalkku, S&P 500 ja OMX Helsinki PI nousivat positiiviseksi jo vuonna 2020. Euro Stoxx 600-indeksin nousu oli hitaampaa. Kuvaajasta nähdään, että kertasijoitettu mallisalkku tuotti enemmän kuin indeksit suurella marginaalilla, päättyen 41 prosentin tuottoon ja arvo oli noin 25200 euroa. S&P 500-indeksin lopullinen tuotto oli 17 prosenttia ja arvo oli noin 21000 euroa. OMX Helsinki PI-indeksin lopullinen tuotto oli 10 prosenttia ja arvo oli noin 19000 euroa. Huonoiten indekseistä tuotti Euro Stoxx 600 4 prosentilla ja sen arvo oli noin 18700 euroa.

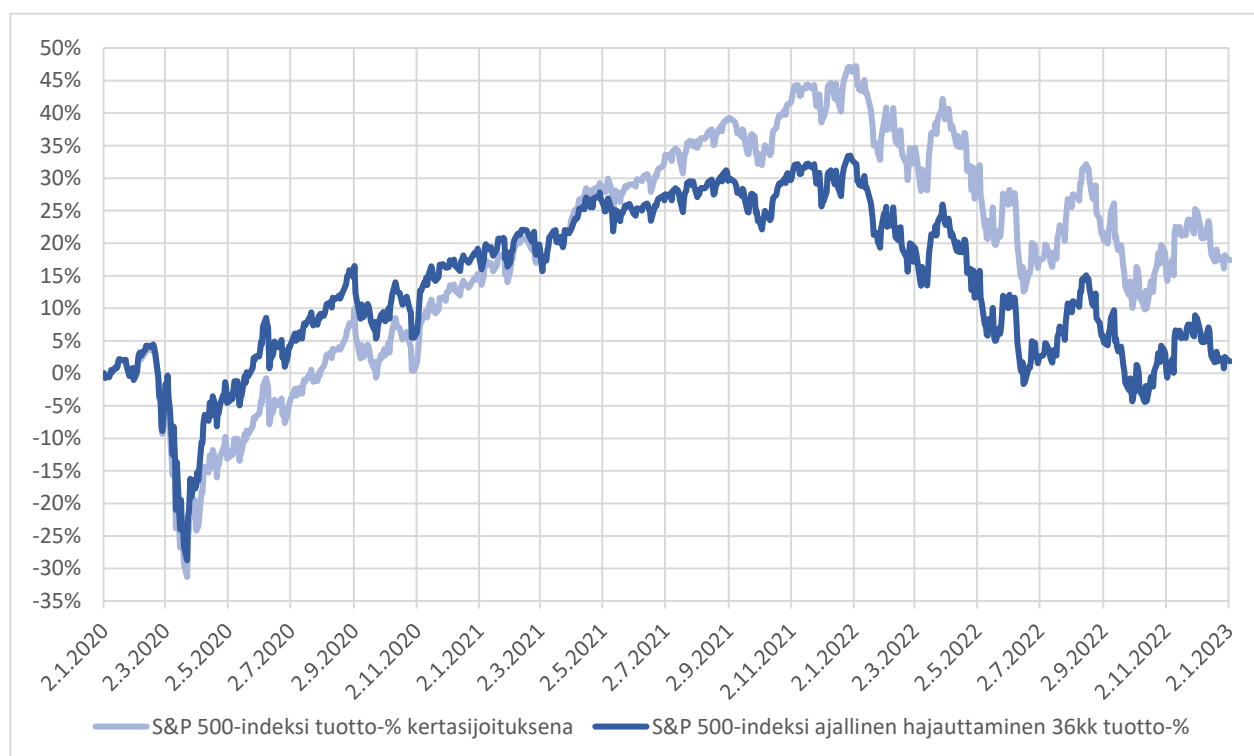
Kuva 19. Kertasijoitussalkun, S&P 500-, OMX Helsinki PI- ja Euro Stoxx 600 -indeksien kehitys 2.1.2020 - 2.1.2023

Alla olevassa kuvassa (kuva 20) on kertasijoitetun mallisalkun, S&P 500-, OMX Helsinki PI- ja Euro Stoxx 600-indeksien lopulliset tuotot prosentteina ja euroina. Kuten kuvaajasta nähdään, kertasijoitettu mallisalkku tuotti 41 prosenttia (7380 euroa), joka on yli kaksi kertaa enemmän kuin eniten tuottanut indeksi S&P 500, joka tuotti 17 prosenttia (3060 euroa). OMX Helsinki PI tuotti 10 prosenttia (1800 euroa) ja Euro Stoxx 600 vain 4 prosenttia (720 euroa).

Kuva 20. Kertasijoitussalkun, S&P 500-, OMX Helsinki PI- ja Euro stoxx 600-indeksien tuotot 2.1.2023

Viimeiseksi tutkittiin mitä olisi tapahtunut S&P 500-indeksin tuotolle, jos siihen olisi sijoitettu ajallisesti hajauttaen. Kuten alla oleva kuva (kuva 21) osoittaa, ajallinen hajauttaminen tuotti enemmän koronapandemian jälkeisenä aikana, kunnes tilanne muuttui 2021 loppupuoliskolla, jolloin kertasi-
joitus alkoi tuottamaan enemmän. Ajallisen hajauttamisen lopullinen tuotto oli noin 2 prosenttia ja kertasi-
joituksen oli 17 prosenttia. Kuvaajasta voidaan todeta, että S&P 500- indeksi kannatti sijoit-
taa kertasi-
joituksena, ajallisen hajauttamisen sijaan.

Kuva 21. S&P 500-indeksi kertasi-
joitettuna ja ajallisesti hajautettuna 2.1.2020 - 2.1.2023

4.4 Reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen luotettavuutta ja toistettavuutta voidaan mitata reliabiliteetin ja validiteetin avulla. Reli-
aabeli tutkimus on sellainen tutkimus, joka tuottaa tarkkoja ja ei-sattumanvaraisia tuloksia, sekä
sen tulokset voidaan toistaa samanlaisin tuloksin. Tämän saavuttamiseksi on tärkeää varmistaa,
että otos on tarpeeksi suuri ja edustava, eli se vastaa mahdollisimman tarkasti perusjoukkoa, jota
tutkimus pyrkii kuvaamaan. Lisäksi mahdollisimman luetettavien tulosten saamiseksi tiedonkeruu,
tulosten syöttö sekä käsittely on tehtävä huolellisesti ja virheettömästi. Validi tutkimus taas kuvaa
tutkimusta, joka mittaa tarkasti sitä, mitä sen tarkoitus oli mitata, ja antaa keskimäärin oikeita tulok-
sia. Tämä edellyttää, että tutkimuksessa ei ole systemaattisia virheitä, joita voidaan välttää etukä-
teen huolellisella suunnittelulla ja tarkoin harkitulla tiedonkeruulla. Tutkimuskysymysten tulee olla
yksiselitteisiä, kattavia ja koko tutkimusongelman kattavia. On myös tärkeää, että tutkimuksen

perusjoukko selkeästi määritelty ja että siitä tehty otos on edustava ja tehty sopivalla otantamenetelmällä. (Heikkilä 2014.)

Tutkimukseni otos on sen verran pien, että se ei anna luotettavaa kokonaiskuvaa osakemarkkinoiden kehityksestä. Tutkittava perusjoukkona Helsingin pörssi on laaja ja se sisältää satojen yhtiöiden osakkeita kymmeniltä eri toimialoilta. Tutkimukseni tulokset tekemälläni otoksella, joka oli neljä toimialaa, joista jokaisesta kolme osaketta, ovat tämän suhteen enemmän suuntaa antavia. Tutkimukseni tarkoitus oli kuitenkin tarkemmin simuloida tavallisen sijoittajan mahdollista osakesalkkua, jossa tekemäni 12 osakkeen otos onnistuu hyvin. Aiempaa samanlaista tutkimusta aiheesta ei ole tehty, mutta tutkimus on toistettavissa tarpeellisilla Microsoft Excel taidoilla, koska julkisten osakeyhtiöiden kurssihistoriat ovat julkista tietoa ja kaikille saatavilla.

4.5 Johtopäätökset

Korona aiheutti kertsijoituksen ja ajallisen hajauttamisen kursseille melkein identiteettiset pudotukset, jonka jälkeinen nousu kasvatti kerralla sijoitetun salkun arvoa nopeasti, koska kaikki varat olivat sijoitettuna heti alussa. Kertsijoitussalkku saavutti huipun 6.9.2021, jolloin tuotto oli 105 prosenttia. Ajallisesti hajautettu salkku kehittyi koronadipin jälkeen kohtuullisesti, mutta huippu ei yltänyt yhtä korkealle kuin kerralla sijoitetussa, koska siihen sijoitettu määrä oli vielä suhteessa pieni. Ajallisesti hajautetussa salkussa noin puolet varoista oli sijoitettuna sen kurssihuipun aikaan 6.9.2021. Korkea inflaatio ja pelko korkojen noususta sekä mahdollisesta sodasta Ukrainassa sai mallisalkun osakkeiden arvot kääntymään laskuun 2022 alussa. Sodan alkaminen 24.2.2022 sai tilanteen huononemaan.

Osakesalkun huipentuma ja sen jälkeinen arvon aleneminen johtuu pääasiassa Qt Groupin kurssikehityksestä, kun Qt Groupin osakkeen arvo tippui melkein 85 prosenttia sen huipusta. Salkkuun valitut teknologiaosakkeet pärjäsivät vertailussa parhaiten, johon syynä saattoi olla lisääntynyt kotona oleskelu. Ihmiset halusivat käyttää enemmän resursseja omaan hyvinvointiin esimerkiksi viihde-elektronikan parissa. Toisaalta lisääntynyt etätyöskentely, henkilökohtaisten kulujen karsiminen ja osakesäästämisen kasvu toivat rahaa osakemarkkinoille koronapandemian alussa. Huipun jälkeinen lasku oli erityisen merkittävää ajallisesti hajautetussa skenaariossa, koska korkeissa hinnoissa olevien osakkeiden laskeviin hintoihin tehdyt ostot söivät tehokkaasti salkun tuottoa.

Verrattaessa kertsijoitusta ja ajallista hajauttamista keskenään, nähdään että kertsijoitussalkku pärjasi vertailussa paremmin, koska sijoitettu rahamäärä oli alussa suurempi ja dipin jälkeisestä noususta saatiin täten parempi tuotto. Ajanjakson alussa ero oli marginaalinen, mutta kurssihuipun lähestyessä eroa oli jo merkittävästi kertsijoitussalkun hyväksi, jonka jälkeen ero kasvoi entisestään. Sijoittamisen aloittamisen ajoitus suosi kertsijoittamista, koska sijoittaminen aloitettiin, kun

salkun osakkeiden hinnat olivat matalia. Jos sijoittaminen olisi aloitettu lähempänä niiden tulevaa huippua vuoden 2021 loppupuolella, olisi ajallisella hajauttamisella päästy parempaan lopputuottoon.

Opinnäytetyön päätutkimuskysymykseen voidaan vastata tutkimuksen perusteella, että ajallista hajauttamista ei ollut kannattavaa harjoittaa sijoittaessa valittuihin Helsingin pörssin osakkeisiin vuosina 2020–2023. Sijoittamalla koko pääoma kerralla saavutettiin 41 prosentin tuotto, joka on huomattavasti korkeampi kuin ajallisesti hajauttamalla, jonka tuotto oli 7,14 prosenttia.

Vastauksena ensimmäiseen alatutkimuskysymykseen voidaan todeta, että toimialoista teknologia-osakkeet tuottivat reilusti eniten, 102,82 prosenttia. Suureen tuottoon päästiin Goforen ja Qt Groupin ansiosta, joiden osakkeet tuottivat vastaavasti 200,27 prosenttia ja 119,21 prosenttia, vaikka TietoEvryn -3 prosentin tuotto laski toimialan keskiarvoa. Gofore oli koko mallisalkun tuottavin osake. Toimialoista häviäjäksi voidaan todeta tietoliikennepalveluala, jonka tuotto oli tutkimusajan lopussa -2,67 prosenttia. Nokian ja Elisan positiivisista tuotoista, jotka olivat vastaavasti 28,15 prosenttia ja 0,91 prosenttia, huolimatta toimialan tuotto jäi negatiiviseksi Telian alhaisen -37,06 prosentin tuoton takia. Telian tuotto oli koko mallisalkun 12 osakkeesta alhaisin.

Vastauksena toiseen alatutkimuskysymykseen voidaan todeta, että mallisalkku tuotti indeksejä huomattavasti enemmän valitulla ajanjaksona. Mallisalkun tuotto oli 41 prosenttia eli 7380 euroa, S&P 500-indeksin 17 prosenttia eli 3060 euroa, OMX Helsinki PI-indeksin 10 prosenttia eli 1800 euroa ja Euro Stoxx 600-indeksin 4 prosenttia eli 720 euroa. Tutkimuksen perusteella voidaan siis todeta, että osakepöiminta, joka perustui toimialoittain markkina-arvoltaan suurimpien yhtiöiden valintaan, oli kannattavampaa kuin valittuihin indekseihin sijoittaminen.

5 Pohdinta

Opinnäytetyön viimeinen osa on pohdintaluku. Aluksi luvussa tehdään yhteenveto opinnäytetyön sisällöstä. Tämän jälkeen mietin mahdollisia kehitysehdotuksia ja miten tutkimusta voisi jatkossa laajentaa. Lopuksi arvion omaa oppimistani opinnäytetyön tekemisen aikana.

5.1 Yhteenveto

Opinnäytetyön tavoite oli tutkia, olisiko osakesalkun ajallinen hajauttaminen ollut kannattavaa sijoittaessa Helsingin pörssin osakeyhtiöihin vuosina 2020–2023. Opinnäytetyön tavoitteena oli myös selvittää ja vertailla miten tutkimukseen valitut toimialat, yhtiöt ja indeksit suoriutuivat kyseisellä ajanjaksolla. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimusmenetelmällä, jota käyttäen kerättiin, analysoitiin ja vertailtiin pörssiyhtiöiden ja indeksien pörssikursseja.

Tutkimuksella saatiin vastaukset opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksen perusteella ajallista hajauttamista ei ollut kannattavaa harjoittaa kyseisellä osakesalkulla Helsingin pörssin osakeisiin, jos sijoittaminen aloitettiin 2.1.2020 ja lopetettiin 2.1.2023. Sijoittamalla koko pääoma keralla saavutettiin 41 prosentin tuotto, joka on reilusti korkeampi kuin ajallisesti hajauttamalla, jolla saatiin 7,1 prosentin tuotto.

Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että toimialavertailun selvä voittaja oli teknologia-ala 102,8 prosentin tuotolla. Osakesalkun eniten tuottanut osake oli teknologiaosake Gofore 200,3 prosentilla. Toimialoista häviäjäksi voidaan todeta tietoliikennepalveluala, jonka tuotto oli tutkimusajan lopussa vain -2,7 prosenttia. Osakesalkun vähiten tuottanut osake oli tietoliikennepalveluosake Telia -37,1 prosentilla.

Tuloksista voidaan myös päätellä, että mallisalkku tuotti indeksejä huomattavasti enemmän valitulla ajanjaksona. Mallisalkun tuotto oli 41 prosenttia eli 7380 euroa kun paras indeksi, S&P 500, tuotti 17 prosenttia eli 3060 euroa. Tutkimuksen perusteella voidaan siis todeta, että osakepaiminta, joka perustui toimialoittain markkina-arvoltaan suurimpien yhtiöiden valintaan, oli kannattavampaa kuin valittuihin indekseihin sijoittaminen.

5.2 Kehitysehdotukset

Tutkimuksen luotettavuuden parantamiseksi otoksen koko olisi voinut olla suurempi. Suurempi hajautus, jossa olisi valittu enemmän toimialoja ja yhtiöitä, saataisiin tarkempi kokonaiskuva pörssin kehityksestä. Ajallinen hajauttaminen olisi myös voitu suorittaa pidemmältä ajalta ja muille indekseille, jotta saataisiin tarkempia tuloksia ajallisen hajauttamisen vaikutuksesta sijoittamisessa.

Aiheeseen liittyvä jatkotutkimus voisi olla sijoitusportfolio, johon on poimittu osakkeiden lisäksi muitakin sijoitusinstrumentteja, kuten osakerahastoja, indeksirahastoja ja ETF-rahastoja. Hajauttaminen voisi myös olla laajempaa ja hajauttamistapoihin voisi lisätä maantieteellisen hajauttamisen.

5.3 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyöprosessin aikana kehityin tiedon etsimisessä luotettavista lähteistä ja suodattamaan siitä relevanttia tietoa työhöni. Kehityin myös faktatekstin kirjoittamisessa sekä monipuolisen tutkimuksen, havaintojen ja johtopäätösten teossa.

Kiinnostuin osakesijoittamisesta koronapandemian alussa, joka tapahtui hieman opintojeni alkamisen jälkeen. Opinnäytetyötä tehdessäni syvensin osaamistani eri tavoista harjoittaa sijoittamista. Useimmat sijoitusstrategiat olivat minulle tuttuja teoriassa, mutta en ikinä ollut perehtynyt niihin tarkemmin. Ajallisesta hajauttamisesta olin kuullut vain kuukausisäästämisen muodossa, joten siihen syventyessäni opin paljon uutta. Opin, kuinka eri mittareilla voidaan mitata yhtiöiden osakkeiden kannattavuutta ja kuinka eri sisäiset ja ulkopuoliset tekijät vaikuttavat niiden kehitykseen. Olen varma, että opinnäytetyön tekeminen tästä aiheesta tulee tukemaan omaa sijoittamistani jatkossa.

Lähteet

Alma Talent s.a. P/S-luku. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/porssitunnuslu-vut/p-s-luku/> Luettu: 9.5.2023.

Anttila, V-J. 2022. Koronavirus (SARS.CoV-2, COVID-19). Luettavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257> Luettu: 2.5.2023.

Beers, B. 2020. What is Buy and Hold? How the Investing Strategy Works. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/b/buyandhold.asp> Luettu: 5.4.2023.

Blomster, H. 2020. Miten osakemarkkinat toimivat? Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2020/06/osakemarkkinat/> Luettu: 27.1.2023.

Erkkilä, J. 2019. Mikä on taloudellinen vallihauta? Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2019/11/taloudellinen-vallihauta/> Luettu: 1.5.2023.

Erkkilä, J. 2022. Kuvaaja paljastaa karun totuuden: Osakesijoittajan on vaikea voittaa vertailuindeksi. Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2022/01/osakesijoittaja-vertailuindeksi/> Luettu: 1.5.2023.

Erkkilä, J. 2022. Tarjoaako Ukrainan sodan aiheuttama pörssilasku nyt ostopaikan kylmäpäiselle sijoittajalle? Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2022/03/ukrainan-sota-ostopaikka/> Luettu: 3.5.2023.

Euro & talous 2021. Kansainvälisen talouden elpyminen koronakriisissä vauhdissa, mutta matka on vielä kesken. Luettavissa: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2021/4/kansainvalisen-talouden-elpymisen-koronakriisista-vauhdissa-mutta-matka-on-viela-kesken/> Luettu: 2.5.2023.

Euroopan keskuspankki s.a. Mitä on inflaatio? Luettavissa: https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/what_is_inflation.fi.html Luettu: 26.1.2023.

Heikinheimo, H. 2020. Hajauttaminen – Miten sijoitukset kannattaa hajauttaa? 5 vinkkiä parempaan hajautukseen. Luettavissa: <https://www.sijoittaja.fi/61939/miten-sijoitukset-kannattaa-hajauttaa/> Luettu: 19.4.2023.

Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. Luettavissa: <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKI-MUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf> Luettu: 3.5.2023.

Hemmilä, M. 2022. Mikä on tehokas sijoitusstrategia ja miten sitä voi noudattaa? Luettavissa: <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittaminen/mika-on-tehokas-sijoitusstrategia/> Luettu: 27.3.2023.

Inssin osingot s.a. Mitä ovat osingot? Luettavissa: <https://inssinosingot.fi/sijoittaminen/mita-ovat-osingot/> Luettu: 20.4.2023.

Jousmäki, K. 2022. Pörssiyritykset ostavat miljardeilla omia osakkeitaan – Mistä tässä on kyse? Luettavissa: <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittaminen/miksi-porssiyhtiot-ostavat-omia-osakkeitaan/> Luettu: 1.5.2023.

Järvenpää, A. 2020. Sijoituslangi. Luettavissa: <https://www.inderes.fi/fi/sijoituslangi> Luettu: 30.4.2023.

Kauppalehti 2023. OMX Helsinki PI (OMXHPI)-indeksi ja kurssikehitys. Luettavissa: <https://www.kauppalehti.fi/porssi/indeksit/OMXHPI> Luettu: 5.5.2023.

Kauppalehti 2023. Osakkeet. Luettavissa: <https://www.kauppalehti.fi/porssi/kurssit/XHEL> Luettu: 27.4.2023.

Koppa 2015. Määrällinen tutkimus. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus> Luettu: 3.5.2023.

Kupila, S. 2022. Käänneyhtiö voi tarjota satumaiset tuotot riskiä sietävälle – Näillä Helsingin pörssin yhtiöillä on tuloskäännö vireillä. Luettavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/kaanneyhtio-voi-tarjota-satumaiset-tuotot-riskia-sietavalle-nailla-helsingin-porssin-yhtioilla-on-tuloskaanne-vireilla/f7081a92-b03f-442a-9bd3-a7b4452354a2> Luettu: 1.5.2022.

Kuusinen, E. 2022. Mitä on hajauttaminen? Luettavissa: <https://www.inderes.fi/fi/mita-hajauttaminen> Luettu: 30.4.2023.

Lindholm, P. 2022. Helsingin pörssi sulkeutui kovassa laskussa, hermoilu levisi Yhdysvalloista – "Pörssit hermoilevat, kun korot kiristyvät", sanoo analyytikko. Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-12280718> Luettu: 2.5.2023.

Makkonen, J. 2021. Laatusijoittaminen: osta ja pidä -sijoittajan valinta. Luettavissa: <https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/koulu/osakkeet/laatusijoittaminen> Luettu: 7.4.2023.

Mandatum Trader 2021. Arvo-osakkeet vs. kasvuosakkeet. Luettavissa: <https://www.mandatumtrader.fi/sisallot/artikkelit/arvo-osakkeet-vs.-kasvuosakkeet--mita-eroa-on-arvo-osakkeilla-ja-kasvuosakkeilla-ja-kumpiin-oikeasti-kannattaa-sijoittaa/> Luettu: 1.5.2023.

Mähkä, M & Lehtipuu, U. 2022. Sijoittajaksi 7 päivässä. Alma Talent. Helsinki.

Nasdaq Nordic 2023. OMX Helsinki PI. [Historialliset kurssitiedot - Indeksit OMXHPI, OMX Helsinki PI, \(FI0008900006\) - Nasdaq \(nasdaqomxnordic.com\)](#) Luettu: 27.4.2023.

Nordnet s.a. Sijoitusstrategia – näin valitset itsellesi sopivan. Luettavissa: <https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/koulu/sijoittamisen-alkeet/sijoitusstrategia> Luettu: 27.3.2023.

Osakesijoittaja.fi 2021. Osinkojen verotus. Luettavissa: <https://osakesijoittaja.fi/osakesijoittaminen/osinkojen-verotus/> Luettu: 1.5.2023.

Pesonen, M. 2014. Säästäjästä sijoittajaksi. 2. painos. Docendo. Jyväskylä.

Pörssisäätiö s.a. OSA 1: MIKSI KANNATTAA SIJOITTAA? Luettavissa: <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/miksi-kannattaa-sijoittaa/> Luettu: 26.1.2023.

Pörssisäätiö s.a. OSA 4: HAJAUTTAMINEN – NÄIN ALENNAT SIJOITTAMISE RISKIÄ. Luettavissa: <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/hajauttaminen/> Luettu: 19.4.2023.

Pörssisäätiö s.a. OSA 5: SIJOITUSKOHTEET JA NIIDEN VALINTA. Luettavissa: <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/sijoituskohteet-valintakriteerit/> Luettu: 27.1.2023.

Pörssisäätiö 2022. Listautujan käsikirja. Luettavissa: <https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2022/09/listautujan-kasikirja-2022.pdf> Luettu: 22.3.2023.

Sijoittaja.fi 2020. Sijoittaja.fi tutki – kannattaako ajallinen hajauttaminen? Luettavissa: <https://www.sijoittaja.fi/85153/sijoittaja-fi-tutki-kannattaako-ajallinen-hajauttaminen/> Luettu: 19.4.2023.

Sijoittaja.fi s.a. Pörssi. Luettavissa: <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/porssi/> Luettu: 29.1.2023.

Sijoitustieto 2018. Osakesijoittaminen. Luettavissa: <https://www.sijoitustieto.fi/sijoittaminen-osakeisiin> Luettu: 10.4.2023.

Sijoitustieto 2018. Volatiliteetti – Markkinoiden pelkokerroin. Luettavissa: <https://www.sijoitustieto.fi/volatiliteetti> Luettu: 2.5.2023.

Sijoitusviesti s.a. Aloita osakesijoittaminen oikein. Luettavissa: <https://www.sijoitusviesti.fi/aloit-osakesijoittaminen-oikein/> Luettu: 10.4.2023.

Suomen Pankki s.a. Hintavakaus. Luettavissa: <https://www.suomenpankki.fi/fi/rahopolitiikka/hintavakaus/> Luettu: 26.1.2023.

Säästöpankki s.a. Aamukahvilla-bloggaaja etsi vastaukset lukijoidensa yleisimpiin sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin. Luettavissa: <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/asiakaspalvelu/vinkit/saastaminen-ja-sijoittaminen/miksi-sijoittaa> Luettu: 26.1.2023.

S-Pankki s.a. Korkoa korolle. Luettavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/saastamisen-sanakirja/korkoa-korolle/> Luettu: 27.1.2023.

Wall Street Journal. Euro Stoxx 600. <https://www.wsj.com/market-data/quotes/index/XX/SXXP/historical-prices> Luettu: 27.4.2023.

Yahoo Finance 2023. S&P 500-indeksi. Luettavissa: <https://finance.yahoo.com/quote/%5EGSPC/history?period1=1577836800&period2=1680566400&interval=1d&filter=history&frequency=1d&includeAdjustedClose=true> Luettu: 27.4.2023.